

(ఆ) తిది న ము (వ) శ టి ం వ (బి డు ను.

సంఖ్య ౦౫౪.

అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయిలేక, నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రాంతాలు:— { (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళిక్కణ్ణి, మద్రాసు,
(2) హైరోడ్డు, తిరువత్తి,
(3) 405, టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

పోషుబాక్కు, నెం 1249 బరు, మదాసు.

పెళ్ళిగావీక్ అ. దేవు: “ఇంద్ర సీమ” పెదాపురం.

స్వదేశీ దీపము !

స్వదేశీ దీపము !!

ఈ మాదిరి దీపములు మా కర్మాగారములలో ఇట్లెత్తి తయారు చేసి, మాపునకు కంయవలె నుండును. ఈ దీపమును దుండు భాగములను విడిచిగా తీసి వచ్చును. పెద్ద పెద్ద మింగివారును, జమీందారులు, మహారాజులు మున్నగువారి మెప్పున బడి నది. 1-కి ధా తపాలు ఖర్చు 7-8-10 లు మాత్రమే. ఈ దీపముయొక్క ఎత్తు 22 అంగుళములు. మైపుత్తి చేయుటకు కూడ తగిన మొత్తము త్రవ్వ చేతనే తయారు చేసి పంపబడును. 1-కి ధా 0.12-0 మాత్రమే, అంతయు చేరి తపాలు ఖర్చులు లేకుండా రూ. 8-4-0 లకు పంపబడును. మైపుత్తి మొత్తం లేకుండా ఊరు నిట్టల మొత్తం పంపబడిన పంపబడును.

S. RAMA Aiyer,
P O. No. 238, Calcutta

చరక సుమిత్ర

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

వలయువారు :

(8767)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి ని. ఎ. ఎం. డి. సి. యం.

మేనేజరు డైరెక్టరు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హుస్సేన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను

Are you in the Full Glory

OF

Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.

It Guarantees Result.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPER-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE

Kalpataru Ayurvedic Works

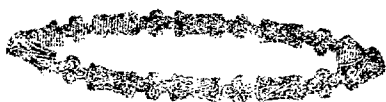
(Hd Office) 94 Grey Street,

173/1, Harrison Road,

Bara Bazaar Branch

CALCUTTA.

నవరము బంగారము చే

తయారు చేయబడిన

పద్మాసి, క్లావ్ డైమండ్, యస్
చంద్ర, సారా బాలానుజీ, మోహన్,
వంకర, పార్వీ, బొంబాయి, శంకర,
రాజావతి, నర్సియినీ మంగళూరు మొ
దలగు రకముల గాజులు అన్ని నైజాం
లోను స్థానంలో సిద్ధముగా నున్నవి.
ఇవ్వమలేనో తీసుకొని వెళుము
నాపనియబడును.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి,

(1842) గురుస్వామి శెట్టి

వల వర్తకులు వైశాఖరహస్యం, మదరాసు.

పశ్చిమమండలముల స్థానిక స్వపరి పాలనా సంఘసభ్యుల సమావేశము

మొంగుళూరు, అక్టోబరు 2 :

మొంగుళూరునకు నిర్వహించిన జరిగిన పశ్చిమ మండ
లముల స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘసభ్యుల సమావేశమున
కథక్లిత వహించిన టి. ఎ. రామలింగం శెట్టిగారి యువస్వామి
మూలగాని భాగములు ముద్రితములు.

స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములకు సంబంధించిన క్రొత్త
చట్టములు ప్రాతకావసరం కాలము ముగిసి వచ్చినప్పుడు
1920 యందు ఆమోదింపబడిన, క్రొత్త చట్టము ననుసరించి
సంఘములు పునర్నిర్మితములై పనిప్రారంభించినవి. ఆ చట్టముల
నచటలో నందుటలో అనేక కష్టములు కనిపించుచుండెను.
వానిని సవరణ గావించుటకు బిల్లులు తయారుచేయుటకు తెలి
యుచున్నది. కనుక అవి కావసరమయి ప్రజల కెట్టెలు దుల
పుక, మనశ్శాంతి ప్రాయములను వెలుపుటకు వచ్చెను.

జిల్లాబోర్డుకు సూచన విన్నవించుచున్నట్లు యాలో
చింపవలసియున్నది. ప్రాతకావసరమైన, క్రొత్త చట్టములకు
జిల్లాబోర్డుకు సభ్యుల నెన్నుకొను సభికారము తాలూకా బో
ర్డులే గలదు. క్రొత్త చట్టములకు, తాలూకా బోర్డుల యధ్యక్షు
లతోగూడ, జిల్లాబోర్డులలో తాలూకాలధినిధులే యధిక సం
ఖ్యానులగు నున్నారు. జిల్లాబోర్డు తాలూకా బోర్డుల విషయ
ములెన్నడైనా చచ్చుకు వచ్చినపుడు సామాన్యముగా జిల్లాబోర్డు
ల విషయము కష్టములయ్యునని యనుచుందురు. అట్లు చెందు
సంఘములకు సభ్యులు బాంధవ్యము సహజమున కేను తలంపను
ద్రవ్యము, ఉద్యోగులపై యధికారము అన్నియు చట్టమునందే
స్పష్టముగా విభజింపబడియున్నవి. జిల్లాబోర్డులకు తాలూకా
బోర్డులతో సంబంధము లేకుండ, తాలూకాలనే సరిహద్దులు
కొని ఎన్నికలు జరిగిన కష్టములు ఉండవని కొందరు తలంతురు.
తాలూకా బోర్డు సభ్యులనే జిల్లాబోర్డులకు గూడ నెన్నుకొన
బడిన నెన్నుకొనబడవచ్చును. తాలూకా బోర్డుల కభ్యర్థకుల
నిలుచుట కంగీకరింపవచ్చును కొందఱు జిల్లాబోర్డు సభ్యులను
సర్పంచిని సర్పంచియిచ్చును. అట్లు బయటివారి నే యెన్నుకొని
నగు, వారు తమతమ తాలూకాల క్రేయమునందల పక్షపాత
ము వహింపక జిల్లాబోర్డులకును సహితురని యెట్లు తలంప
నగును? సూచన యెన్నికలవలన సమర్థులగువారు కొలదికొని
దొరకన దొరకవచ్చును. న్యాయముగా జూచినను, తాలూకా
బోర్డులయొక్కయు, జిల్లాబోర్డులయొక్కయు కార్య భాగ
ములను ప్రత్యేకించిన పిమ్మట తాలూకాబోర్డులు ఇంకను జిల్లా
బోర్డులకు ప్రతినిధులను బంపుట యవసరములే తోచవలదు.

స్థానిక సంఘములను ప్రస్తుతము ఆర్థిక సమస్య అధికముగా
బాధించుచున్నది ముఖ్యముగా బోర్డుల రహితము మా
త్రమే చూచుకొనవలసియుండెను. కాని కాలక్రమమున ఒకటి
వెంట ఒకటి మరొకటి చేర్చబడెను. భూమి మోహినిని గాను.
ప్రభుత్వమువారు వీనిపై వెచ్చించుచుండిన సామ్యము మిగిల్చు
కొనుచుండిరి.

స్థానిక సంఘములు తమ క్రొత్త తమకప్పనింపబడిన
బాధ్యతల నిర్వహించుచుండెను ప్రారంభ దశయందు స్థానిక సం
ఘములు ప్రభుత్వమువారి సహాయమున పేషింపకనే వైద్యాల
యములను విద్యాలయములను పోషించుచుండెను. కాని సామ్య
చాలకపోగా ప్రభుత్వమువారి స్థానిక సంఘముల సహాయము
నకు వచ్చెను. భారత ప్రభుత్వమువారియొద్ద నిలవసామ్యము
డిన కాలమున స్థానిక సంఘముల కిచ్చుని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము
లకు భక్తి పంపివెట్టుచుండెను. సంస్కరణములు
ప్రజల పెట్టుబడిన తరువాత సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు సామ్య
నిచ్చుట మానివేరిరి.

ప్రాథమిక విద్య కనుక్కుమునందు సుభాగము ప్రభు
త్వమువారియందలనను నిర్ధారితము సర్వత్రా చరింపబడినది.
బొంబాయి కాననసభయందు చర్చింపబడుచున్న ప్రాథమిక
విద్య బిల్లు ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు 2/3 వంతు సామ్యు నీయ
వలసియుండదు. ఈ రాజధానియందు కొన్ని స్థానిక సంఘములు
ఆర్థికమైనను గ్రాంటు పొందుటలేదు. చట్టమును ఈ విషయ
మెగుడ సవరింపవలసియున్నది. స్థానిక సంఘముల సహాయ
క్రింద నుండెడి ఆయుర్వేదయనాని పద్ధతులను ప్రజల పెట్టిన
యెడల, వ్యయముగూడ తగ్గును. ప్రజలందర యందుబాటులో
నుండును. ప్రజలకు కొరతపడు ఇంగ్లీషు వైద్యమునే యుపయో
గించుచుండవచ్చును. జిల్లాబోర్డులై త్వము స్థాపించుటకు భన

ములేకున్న అన్ని బోర్డులకు కూడి లండనునందో, యిండియాను
దో ఋణమును ముచ్చుకొనవచ్చును. ప్రత్యేకముగా నొక బోర్డు ఈ
పనిని ప్రారంభించిన లాభముండదు. ప్రభుత్వమువారు మున్న
పుల సభల తీర్మానములను గమనించుచున్నారు. కాని యన్ని
టిని ఆచరణలో పెట్టుటలేదు. స్థానిక స్వపరిపాలనాకాళి ప్ర
జాయత్త మైనది. స్థానిక సంఘములలోని సభ్యులలో సభిక సంఖ్యా
కులు ఎన్నుకొనబడినవారు. యదృచ్ఛకరతలతో సాంఘిక భేదము
వలన నింకను ప్రభుత్వయోజక స్థానములున్నవి. తాలూకా
బోర్డుల యధ్యక్షులు చాలవర కెన్నుకొనబడుచున్నారు. జిల్లా
బోర్డుల అధ్యక్షులు, నీలగిరి తప్ప, అధికారలేరులే. గ్రామాదు
లలో 10 గ్రామాదులకెక్కు చెల్లించుచున్నాను మనోహరమైన
శిల్ప చెల్లించుచుండెదరు స్థానిక సంఘములకు నోటరులైయు
న్నారు. స్థానిక సంఘము లన్నియు నిర్వహించిన ప్రారంభ విద్యకు
బూతుకొనుట యుక్తము.

ది బొంబాయి లైఫ్ అప్యూరెన్సు

కంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబాయి.

చేర్చెన్: డి హానరబుల్ లెగ్లాబాయ్ శామల్లాను
వై కంపెనీ బ్రాంచి అఫీసు ఎగ్మోరు, జయవిలాసయందు
ఏర్పాటు చేయబడినది

నిర్వహణముగా మిక్కిలి అభివృద్ధి కల మైనది.

పూర్తిగా హిందూదేశపు లైఫ్ అఫీసు.

ఎట్టి సంభావనలకు ఆరకాశము లేని ధరాకాశు చెల్లింప
బడియున్నది. గౌరవము, చుంచుటలబడి గలిగినట్టి ఏంట్లు
అన్ని జిల్లాలలోను, ముఖ్య పట్టణములలోను కావలెను.

ఈ విలాసమునకు ఇంగ్లీషులో దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

K. Padmanabhaipai P. A.,

Madras Branch Secretary,

Bombay Life Assurance Co. Ltd.

Java Vilas, Egmore, Madras.

శుద్ధస్వదేశీ బెంగుళూలు

మేలు పట్టుచీరలు

జురగీరలు, కిరీగలు, రవిగలు, యమాళ్లు, దాగడీలు,
పాపళ్లు, సాదాజాకెట్టు పడ్డలు, గొనుకడ్డలు మొదలగునవి
పురమాషిగా మేలుకల పట్టుతో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ,
ఎఱుపు, రోహ, ఆకాశగర్భ, ఆరంజిరంగ, మేఘగర్భ, కాశీరం
గు, నెలులిరంగు మొదలగు రంగులలో వారి వారి ఇద్దరు మేకకు
తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గారంటి

ఒకసారి అద్దయిచ్చినవారు తప్పక ఎన్నడును మాకే అద్దయను
పంపుదురు. వివరములకు ఈదిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

సుబ్బరాయ శెట్టి, అండు, బ్రదర్స్.

పట్టుబడిని వర్తకలు, చాక్, బెంగుళూలు పట్టి పోట్లు.

గొప్ప భగవంతుని జాతకరత్నము

అర్థభాగము !

PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టిన తేదీ చేత మున్నగునవి లేకే మేల సంక
త్యన ఫలితములను క్రొత్తకర్తకు గీడలతో గూడ యెన్ని సంక
త్యములైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్కరి లేకేయే
తమంతిరు తాము వ్రాసికొనుటకు. భక్తి, సంకరానంద, ఆయు
రాగోష్ఠములు మున్నగు జ్యోతిషభాగములతో మీ మీ జాత
కములను మీరే వ్రాసికొనవచ్చు. ఇది గుంటిజ్యోతిషుడు.
వీని వెల రూ 2-0-0, నెలఖాఖలోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే
వలయుచో జాతకములు సరసమైనభాగం పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియాన్ జ్యోతిషాలయము,

ఖింకోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

వైశ్యధర్మవ్రతాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లకు ముఖ్యముగా ద్వైజాలకు
అందు వైశ్యులకు ఆశ్రితంతో పకరమైనది. ఇందు అనేక ధర్మ
ములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకావ్యము
పట్టి స్పృహ సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర క్లుప్తముగాను
గురుంపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింప
డిన అన్ని గ్రంథములను గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్య
ముగా ఈ వైశ్యధర్మవ్రతాశిక ప్రతివైశ్యునియింట నుండవలసినది.
గ్రంథముల గాదిత (కాటలాగు) కొనువారు అర్థభాగము
బంపిన బడలుగలరు.

చీమకు ర్రి బసవయ్య

గుంటూరు

ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 115 పటములు ఉన్నవి. శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.

సంపుటము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనుగోలు చేయు ౧౧ ౦ ౦
సంపుటము 3 సంపుటములు: భాగ, అపరాధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦
ఆరణ్య, కీష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦
యుద్ధకాండము-సూర్యభాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦
శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౪ ౦
అర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రకాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

అంగారా దేశమునకు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నష్టకరమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా- ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

దేశీయతలు: జడ్డీ, సుకజడ్డీ, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

పాడ అఫీసు: 8, 8/1 అగ్నినియస్ పీఠి డక్కా

కాంటిన్: 10 కలెక్టర్ 212 కా బలాను పీఠి, 155-1 ఆఫీసు చిట్టూర్ కోడ్డు (హోటలు భాగ) హోటల్ కోడ్డు (హోటలు భాగ)
భవానిపూరు 69 రుస్సా కోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైసూర్ పేట, బాల్ సాయి పేట, దార్జిలింగ్, కాన్
మున్ ఫర్ పూరు, ఖల్నా, మద్రాసు.

విరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా మంజూరు.

(1) గృహవైద్యము (తెంగాలీ) (2) కామకాస్త్రము (3) పరీక్షలో తేరువిధము (4) జీవితమున జయించుట (5) కాటలాగ్
కాగిత (6) హాస్యము (7) 1922-౨౩ సం. క్యాలండరు (అంగ్లీషు తెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధాన్య
సార్వభౌమ నిధి. (హాస్యకావ్యము యిసాం) చిరకర్ణవ రులము 1-కి ధర రూ 4; (8)

(త్యరజ్యరాంతకము మాత్రము) బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0; కలకాద్యనక బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చక్రపానక సేతు 1-కి రూ 4.

తామర, డోబీసు లీట

ముదలగు వాటికి శాస్త్రోక్తముగా మాత్రమే వర్ణన ననుసరించి కనిపెట్టబడినవి.

ప్రోటల్ ద్రావకము బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0

ప్రోటల్ ఆయింటుమెంటు బుడ్డి 1-కి ధర 0-6-0

ప్రోటల్ నబ్బు బిల్ల 1-కి ధర 0-12-0

భాగుగా నబ్బుతో రుద్దిన తరువాత ఆయింటు మెంటునుగాని లేక ద్రావకమును గాని
ఉపయోగించవలెను. గుణము అత్యద్భుతము.

గుడ్డలకు తగిన మఱకపడదు. దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నవి కూడ త్వరలో నూయమైపోవును.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

నత్యవత్సర పాఖ్యానము

హిందీ - తెలుగు

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

బాలశిక్ష

0-6-0

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహత్త. ఇందు

మొదటి వాచకం

0-6-0

శ్రీకృష్ణలహరిమహాకాండ జక్కగ వర్ణించబడియున్నది.
కవిత్వము కడుససంతోషము ముద్దులుముట్ట గట్టు
చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన
భాగకుల కొక కద్యమేని వదల మఱి జరింపదు.

తెనుగు తెలిసినవానికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు
వీలయిన సులభ శయిల్ని ప్రాయబడినది.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ప్రతి 1-కి ధర రూ 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,

7, కంబుకెట్టి పీఠి, మదరాసు

తపాలపెట్టె 212,

మద్రాసు.

కాలిమీదలేచు (Corn) సోలివుండును తప్పక వెంటనే కుదుర్చును

కెన్నా బై Cannabine

ఔషధము సీసా 1-కి రూ 1-0-0

డబ్ల్యు.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

విశ్వభారతి

అంధ్రమానుగారు కోయంబుత్తూరు కళాశాలలో
నువస్థాపించుట

కోయంబుత్తూర్ ప్రభుత్వ కళాశాలలోని రామన్ మెమోరి
యల్ హాలులో ప్రముఖులగు పురజనులయొక్క సి. యఫ్. ఆం
ద్రాస్ గారు 1 అక్టోబరు తేదీన కాంతిని కేతనమున రేపించినా భ
వానుగారిచే నేర్పబడిన విశ్వభారతి గూర్చి ముఖ్యుని
యగు రామ మహావిత్ వచ్చియుంటున్న కారణము విషయ
ములగూర్చి ముచ్చటి పదలపలేదనియు, మహావిత్యొక్క జీవి
తచరిత్రమును గూర్చియు, కాంతిని కేతనమునందలి యాశీస్సును
గూర్చియు నుపన్యసించుమనియు పలికిరి. 1918 వ సంవత్సరమున
డాక్టరు భానుగారు తమకు ఆమెరికానుండి వివిధభాషలు
విశోధభావము లేకుండ స్నేహముతో పెంపొందు మార్గము లని
యుటయే ముఖ్యకర్తృత్వముని వ్రాసిరి తెలిపిరి. విద్యుట్టు మహా
సంక్రామము తలక్రింది యుండుటచే మహావిత్ యాదర్శములు
వలయుట భావించి భయపెడతెను. ప్రపంచమెల్లను రక్షి
ప్రమాములతోడను సంఘర్షణముతోడను శ్రమిత్వముతోడను
నిండియుండెను. కాని యుద్ధము ముగిసినతోడనే మహావిత్
ను పాశ్చాత్య విద్వాంసులు ప్రాగ్జే విద్వాంసులతో సహా
ధ్యాత్వమున నుండుటకు వీలుపొందు నాశ్రయము నిర్మించు
విషయమున తీవ్రముగ జాలోచించు దొడగెను. అదివరకే యేరి
దేశ్యులు నీజమిరుండి వర్షములనుండి కాంతినికేసినా శ్రమనూ
మున జా ద్విఖ్యాతముగు విద్యాగర్భములను విద్యాగర్భము ప్రతీతి
సంభర్షము లభింపజేయుచు కష్టించుండెను. పాశ్చాత్యవిద్వాం
సులను మహావిత్ ఈవిద్యాలయమున నుపాధ్యాయులుగా నుం
డుటకై యమితోత్సాహమున రప్పించెను. ఇంద్రునిపాతకాలయే
నాదేశవిజ్ఞానార్థక సాధనము విశ్వవిద్యాలయమున మార్పు
చుదేరింబడినది. ఈ మాత్రమేమిప్పుడే కొంతసేతుధరించినది గత
వత్సరము నీటిను లివీయును విద్వాంసుడు సతీసమేతుడై యాశ్ర
మమున కతిథిగ నుండెను. వారు త్వరలో తిరిగి వెదతెలిసిన
తెలియుచున్నదికాని వారివెడిసిన వారందరితో రాము కాంతి
నికేతనముననున్న సంవత్సరము లోపల నిదివరకెన్నడును అమిత
కలుగకంత ప్రేమము భారతదేశమునందే కలెనని. యూరోపు
నుండివచ్చిన యితరులు నుండ నీరీతిగనే స్నేహపూర్వక ప్రశం
సల గావించిరి. ప్రపంచమున నెల్లవై మహాసంఘర్షణము జరుగు
చున్నను కాంతినికేతనమున మాత్రము వాతమిత విభేదముల కతి
థిమగు నైకభావము పెంపొందుచుండెను. కాంతినికేతనము
నందలి విశ్వభారతియొక్క భావినీ కర్ణింపుట కష్టము. ఇది
విద్యాలయములలో బడె పట్టుట నందని సహకారము లభింపని
పోయినను భాగ్యవశములందు బడె కష్టమైనను యేభా
గానై ప్రపంచమునందై తేదించుట నవికాశముల తిప్పుకొ
ని చూడవలెననియు అని పలికిరి.

ఎరలో లింగరత్నగారు 20 సెప్టెంబర్ తేదీన విజయవర
నదికి. డెమోస్టో మెల్బూగారు వైస్రాయిగారి భవనమున కిది
తెచ్చిరి.

హంతయొ విశ్వజ్ఞాన సమాజమువారు వాడియా గారి
తల్లిను నిరసించుచు డాక్టర్ బీసె.టు, లెడ్ బీటుగు గార్
యొడ కమరుల గౌరవమున తెలియజేసిరి.

కలకత్తా చిట్ట పీఠానికి యధ్యక్షతను 1-వ అక్టోబర్ తేదీన
పుత్రికాన్ని పట్టుకువలన కర్తవ్యమును ప్రభుత్వమును
సంబంధించు నవ్వులు దొలగించుటకై యొకసంఘము నేర్పబడిరి.

అక్టో. 19, 20, 21-వ తేదీలలో పునరాకాశమున
ముఖ్య విద్యార్థులవన సభవారు సమావేశమై పరీక్షలను నడి
పరచుచుగ జేయుటను గూర్చియు, ఇదివరకు కలకత్తాలో పే
ర్చింపు పాఠశాలలోనున్న విశ్వసూక్ష్మము నంటి విద్యాలయము
లను భారతీయుల కొరకేర్పాటు జేయుటను గూర్చియు వివిధ
ప్రాంతములలో వ్యాగ్ధ బాసా బోధనమెట్లున్నదియు విచార
ించిరి.

కలకత్తా జైలుసీతీ.

కలకత్తా, అక్టోబరు 20: రాజధాని జైలునందు వర్తించి
కాంతముగ నున్న యిది, మైసూరు కాంతిస్వభావమున మెల్లంకు
చున్నను, ఇంకను రాశముచేసిన కొట్టుయందు మూడుబడి
చున్నాడు. ఇంకను జైలులో ప్రాంతమునందు పని ప్రారంభించ
బడెను.

వ్యవసాయపు పనిముట్లు

IV

ఇనుప రెక్క-రేకు నాగళ్లు

గతవ్యాసమును దేకియినాగళ్లను గురించియు వాటి నుంచిచెట్లను గురించియు వ్రాసియుంటిమి. రెండవవ్యాసము లో, అమెరికా యూరపు ఖండములందు నాగళ్లను అభివృద్ధికి తెచ్చినయు, కొయ్యనాగళ్లకు మారుగా ఇనుపనాగళ్లను వాడుచున్నారనియు వ్రాసియుంటిని క్రమముగా మనదేశముందును జనమంతయు మనుచున్న కొత్తనాగళ్లను గురించి వ్రాసెదను.

వీటిలో అనేక రకములున్నవి. అవిచేసేదీపని నమనరించి వాటికి పేర్లు పెట్టబడినవి. కొన్నిటిపేర్లను వ్రాసెదను.

1. చక్రపు నాగలి. 2. రెక్క-రేకు ఇష్టమువచ్చిన వైపు కు తిరగదు నాగలి. 3. రెండుచాళ్లు దున్నెడునాగలి. 4. అనేక చాళ్లు దున్నెడు నాగలి. 5. క్రింది నేలను దున్నెడు నాగలి. 6. ఒకే ప్రక్కకు దున్నెడు నాగలి. 7. గట్టు నేపడి నాగలి. 8. చెట్టునీసెడి నాగలి. 9. బంగారమువలన త్రవ్వెయ్యెడి నాగలి. 10. ఆవిరిలమువలన పనిచేసేడి నాగలి. 11. జలనిర్వహమున కుపయోగించెడినాగలి. 12. క్రింది నేలను కల్ల నింపెడి నాగలి. 13. దున్న బడిన మట్టిని పొడిచేసేడి నాగలి. 14. కూర్చుండి దున్నుటకు అనుకూలపడెడి నాగలి. 15. గుండ్రని చిల్ల రేకునాగలి, ఇతర అనేకరకముల నాగళ్లు కలవు. ఇన్నిరకము లుండినను, ఒక పద్ధతివిడచిన నిర్మింపబడినవి. అదేదన, దున్న బడిన మట్టిని త్రవ్వేయుట.

ఇనుపనాగలిలో ముఖ్యభాగములును వాటి ప్రయోజనమును క్లుప్తముగా వ్రాసెదను.

1. తల్లిరేకు మధ్యభాగముందుదును. దానికి రెక్క-రేకును, ఏడికోలను! పేడి మొదలయిన వాటిని విడిచియుంటురు.

2. పాదము. ఇది నేలను తొక్కియుండెడి భాగము. దాని కీ క్షయము అంటించియుంటురు.

3. క్షయ-దేశమునాగలికి ఉండు కట్టుకును, ఇనుప నాగళ్లకట్టుకును చాల వ్యత్యాస మున్నది. ముందుభాగముందు మొన యుండినప్పటికిని క్రమముగా వెడల్పు అగుచుండును. తిరిగిపోయినను విరిగినను కొత్తరకట్టును అంటించవచ్చును. తోలుతేని రాతి నేలలకు కట్టులను కొంత పొడవుగాను, వంగినట్టును చేయుదురు. పెత్తని నేలలకును, బంగ నేలలకును, కట్టులను చేరుగా అయ్యుదురు. పోరయినప కట్టులు, మలాము ఇనుతుతో, కేయనడిన వాటికంటె పెక్కుమగట్టిగా నుండును.

4. నడదు అతి కాలుకు వెనుకభాగముందుదును. నాగలిని త్రవ్వ-వృద్ధుడు, కృషికుడు తన పాదముతో నాగలి పడ నును త్రొక్కినట్టి త్రవ్వకు.

5. ఏడికోల:- తల్లిరేకునకును కల్లమునకును మధ్యభాగము ఏడికోల యగుదును. ఇది ఇనుముగా నుండలేదు. లేదా కొయ్యతో చేయవచ్చును. మనదేశముందలి కృషికులు చీడవారుగాన నెల నరకముగా నుండగలందులకు కొయ్యతోనే చేయుచున్నారు.

6. కల్లము:- ఏడికోలకును కల్లముందురు. దీనినే గుట్ట మోనుకాని ఎడ్డులనుకాని కట్టుకలెను. కల్లములలో అనేకవిధముల చేయుదురు. దీనినహాయముచేత లోతుగాగాని కల్లముగా కాని దున్నుటకు సాధనము లున్నవి. ఆ నేటలు అనేకవిధముల చేయుదురు.

7. కత్తి. ఏడికోలకు కత్తి కట్టుదును. కట్టుకు ముందు భాగమున కట్టియుండుదురు. అందువలన చాలాను చక్కగా తొక్కినే ముటయేగాక, కట్టు నేలలో ప్రవేశించినప్పుడు, దానికి వ్యవము కలుగకుండ చాల మట్టిని వెకలింపగలదు. ఈ కత్తిని విడదీసి పడన పెట్టుటకును చక్కగాగాని ఏటవాలుగాగాని యుండునట్లు లిగించవచ్చును. కచ్చికబయళ్లలో దున్నుట చాల కష్టము. నెలువుగా నుండెడి కత్తియు చాల ప్రయోజనకారి కాదు. గడ్డిచేర్లు అడ్డపడును. అందువలన తిరుగుచుండెడి గుండ్రని ఇనుపచిల్లను కట్టుదురు. అది గడ్డిని, పేర్లను కొనిపోవుచుండుటకును, కట్టు నులభముగా మట్టిని వెకలింపగలదు. కొద్ది భాగంక పోయియుండిన నేలను దున్నుట ఎంతకష్టమో కృషికు అత తిలకించవచ్చును. కాని, ఇనుపచిల్లతో అనువృద్ధిచిన ఇనుప నాగలితో దున్నుట అంతకష్టమైనపని కాదు. కాని చాల్ల నేలలో ఇది యుపయోగపడదు.

8. పిరులు. ఇనుపనాగలికి సాధారణముగా గుండు తిరులుండును. కృషికుడు వాటిని పట్టుకొని దున్నుచుండును. పిరుల సహాయమువలన సరిగా దున్నుటకును నాగలిని వెకపటచు కొని యుండుటకును ఒకలోతుగా దున్నుటకును మొగలయిన కార్యముల కుపయోగపడును.

9. రెక్క-రేకు, తల్లిరేకునకు అనువృద్ధి యుండును. కట్టు పెట్టగించినమట్టిని త్రవ్వేయుటకును పొడిచేయుటకును ముఖ్యసాధనము కత్తి కొనినను, కట్టు వెకలింపినను, మట్టిని త్రవ్వేయనియెడల దేశీయనాగలికంటె శ్రేష్ఠ మని చెప్పవలయు. ఇతే ఇనుపనాగలిలో ముఖ్యభాగము. దీనిని పొడవుగా చేసినయెడల చాల మట్టి ఏమాత్రము విరిగిపోక చక్కగా పొర్లింపబడి యుండును; పొట్టిదిగా నుండినయెడల పొడి యగును.

“గుట్టములుగాని, కతువులుగాని నేలను దున్నునప్పుడు, నాగలివైన ఏడెడి మన్ను బరువువలన త్వరగా పడచేయ వలసి కలంపకూడదు. ఏలన అట్టి మట్టిబరువు స్వల్పమే. ఏమది మణుగులబరువు వేసిన బండిని లాగగలిగిన మనువులు, వది పరువైన రకల తూనికల మట్టిని లాగుట ఒకప్పుడు కష్టమైన పని కాదు; నేల ఎండి రాయిమాదిరి గట్టిగా నుండనిది మట్టిని వెకలింపటయు కష్టముకాదు; కాని నేలకును నాగలికిని రాపిడియు, నాగలికి మట్టి అంటుకొని యుండుట వలననే నాగలిని లాగుటకు కష్ట మేర్పడును. నేలలో సన్నని ఇనుక మాత్రమేయుండినయెడల నాగలికి ఏమాత్రము అంటుకొనజాలదు. రెక్క-రేకు ఎల్లప్పుడు కుద్రముగానే యుండును. రెక్క-రేకుఎంత చిన్న దైన అంత కులభముగా లాగవచ్చును. కాబట్టి ఇనుక నేలలకు పొట్టిరెక్క-రేకు గల నాగళ్లే శ్రేష్ఠము మైనవి. కాని మననేలలలో సాధారణముగా ఎంతో బంగమన్న కలిసియుండుట వలన, రెక్క-రేకుకు అంటియుండును. అప్పుడు రెక్క-రేకులోని పల్లపు ప్రదేశము నిండియుండుటవలన చాలామన్న ఇనుక రెక్క-రేకుకు అంటుక, మట్టిని అంటి పొర్లింపబడవలెను. అందువలన రాపిడియు, సంయోగము నుండును కాన కతువులకు భారముగా నుండును. (సాగ్రటుగారి వ్యవసాయపు పనిముట్లు యంత్రముల గ్రంథములో 7 వ కేర్తి.)

దున్నుటలో ఉద్దేశము ఏమనగా మట్టిని పొర్లించి నేయుటే అందువలన వచ్చిక, కలుపు మొదలయినవి పూర్వ బడుటయే గాక, గాలియు ఎండయు మట్టికి సోకి మట్టిలో రసాయనిక మార్పులు జాగుగ కలిగి వృక్షాహారము ఏర్పడుట, ఈ పనులను ఏకరిగిగాను, అతి నులువుగాను చేయుట రెక్క-రేకువిధి.” ఇనుపనాగలి చేయుపనులు మూడు (1) కత్తితో నెలువుగా నేలను కొయుట (2) సమముగా చాలలోని మన్నును కట్టుతో వెకలింపుట (3) అవిధముగా వెకలింపబడిన మట్టిని రెక్క-రేకుతో పొర్లించుట.

దరిగి చంచయ్య

కలకత్తా జెయిలు గడబిడ-కాంతిచేకూరుట

కలకత్తా జెయిలులో జరిగిన యల్లరి తగ్గిచి. సాయంభట్టులు కావలి కాయయెన్నార. ఖండి లింగున (కొద్ది చిత్తు లాగనే యున్నారు. జట్టుజట్టుగా జారిని దైటకు గొని కచ్చి యాహార మొసగి జెయిలులో తెట్టి తాళము నైచిరి. ననుల్ని యొ ప్రత్యేక ముగిసోయినవి. తుపాళి జెట్టు తిరిగి ఖండి లింగువును గృహత కొందుచున్నారు. పోలీసువారి విచారణ నేడు ముగియవచ్చును. కృద్ధులకు ఖండిలు 1 వ తేదీని వొక జాట్ మిల్లుకు నిప్పంటించెట. కాని జెయిలు నూపరింపెండంటును ఉద్యోగులను విశేషమంతయు కలుగక మునుచే నిప్పు వార్చి నైచిరి.

డిలీలో రామలిల్లవములు

2 వ అక్టోబర్:- గొప్ప సాగుకలము 50 వేల జనులకు వైగా రామలిల్లవంతమును దిలకించుటకై చందీనీచావ్ జాగ్ క్లాక్ బాక్ మట్టును మూగిరి. అనేకములకు సభ్యతరములు కలిగినను ఉత్సవ సంఘము యొక్క మేనేజింగ్ కమిటీలో కడు శ్రద్ధచేసిన తుక్రియను కాయవృద్ధులు డిలీ చర్చితోనెల్ల ప్రాచీనమగు నీ యంత్రమును పుకెరుముగా కొనసాగించిరి! ఉత్సవ మేపొట్టాటలును లేపండ చక్కగా సాగిపోయెను. కొలదిమంది పోలీసువులు మాత్రమే వచ్చియుండినను పౌరులలో ప్రముఖులు చాలమంది వాలంటీర్లుగ తేరి కాంతిని వెకలింపిరి.

బర్మానుహాసన సంఘముయొక్క నెట్లలో కమిటీవారు తేని ఆదివారములందు సమావేశమైరి. 500 సంఘములు ప్రతిభిని లరుడెంచి సూర్యరాసనభూప్రవేశము వామోదించిరి. ప్రతికూలుని కొలదిమంది మాత్రమే యుండిరి. అంతియగాక బర్మీయులు స్వపరిపాలనను నిర్దియచరకును నూరకుండ దగ్గరియు ద్వంద్వపరిపాలనను సాధనముయ్యవై ప్రభాగియను లా విరుద్ధమై యున్నదనియు, సభివారు తీర్మానించిరి. కానన సభాసభ్యుల నిమమించుటకును ఎన్నికల సాగించుటకును, నిరచియంది యొక సంఘముగా జేరిరి.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులుగారి నాటకములు

- శ్రీమద్రామానుజ నాటకములు
1. కళ్యాణరాఘవము 0-8-0
 2. పాదుకాపట్టాభిషేకము 1-4-0
 3. వనవాసరాఘవము 0-12-0
 4. విజయరాఘవము 1-0-0
- శృంగారరస ప్రధాననాటకములు
5. నర్మదాపురుకుత్సయము 0-12-0
 6. కొకల 0-12-0
 7. సరస్వతి 1-0-0
- హాస్యరసభరితనాటకములు
8. వృద్ధవివాహము 0-8-0
 9. కంఠాభరణము 0-12-0
 10. హాస్యవల్లరి (సంభాషణము) 0-12-0
- భక్తిరసప్రధాన నాటకములు
11. రాధాకృష్ణ 0-8-0
 12. విప్రనారాయణ 0-12-0
 13. బుద్ధబోధసూత్ర 1-0-0
 14. ప్రచండచాణక్యము 1-0-0
 15. ప్రకీర్తోపన్యాసములు 1-4-0
 16. పూర్ణిమ (కొత్తనాటకము) 1-0-0
- కష్టాంతనాటకము
17. సారంగధరనాటకము 0-8-0

కాటలాగును కొరువారికి పంపబడును. నలయునారు: పానుగంటి రాజారావు, పితాపురం. (గోదావరిజిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

వెలసులభిము. ఫల మధకిము. ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ. రూ 16,500 లకు లాటరీ చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆద్యులారా! (189) కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు పెద్దలూరులోని మున్సిసికలు నెం 148 య కలిగియుంటిన్ని నెం దంతములు కలిగి నామేడను ఆద్యుల బీరునాల ఫిట్టింగును, ఫలము నవ లాటరీ మాటూరిగా విక్రయించుచున్నాను. ఇతరవరకు చాలా చీట్లు విక్రయింపబడినవి. కొంచెము మాత్రమే మిగిలియున్నవి. చీట్లు పూర్తయగుచున్నవి. లాటరీచీట్లు యాభిప్రాయ రియైన వెంటనే లాటరీ కలికే తేది పులికలలో ప్రచురపరిచి యెలూరుజిల్లా మాలో భారానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీవేయబడును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యభిప్రాయాల నిర్ణయించుకొనుట కిది నుంచితగలుగును. త్వరపడుడు. తిరుణము వినిపిపోయిన తరువాత వచ్చాత్తాపడెన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమును కలిగియున్న, పడు మాజున్న కొరువారు పోట్టుబుట్టులు పండి జవాబు తెప్పించు కొనవచ్చును. ఈ చీట్లువల్ల విజయము అయ్యెను మమ్మ కృష్ణజిల్లా యెలూరు పెద్దలూరు లో ఆకరేటిప్ర డ్యాంకిలో చుండుచుండును.

2. ప్రతిగామమునందును నుంచి యెలూరు కామ యెను. నుంచి కమిషను ఇచ్చుబడును. వివరములు కొరువారు జవాబుకు టపాల బిల్లలతో యిరింది సంతకము చేసినవారికి వ్రాసిగాని, కృష్ణజిల్లాగా వచ్చి గాని తెలుగుకొనవచ్చును.

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రస్సును స్పష్టముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లు చొప్పున నుడి అర్ధపు వేణుక యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాతో పంపించుటకును.

లాటరీ చీట్లు వి. పి. లో నుండువచ్చు. ఏలూరు } మూలూరి సర్వేశం, కృష్ణజిల్లా. } ఈ ముఖ్యవారు 1-7-1922.

[illegible]

“రాముకాండ్రానాకాయాకాదు తాబూనాకాయ పురు
దేకాయా శ్రీ గోపాలదాయా అంబావిహేనుగాదు ఇండియా
దోలనము వారితో మైత్రవి విలికినది దోలనమువారి
సహాయము చేయుట కగి రింపనవారితో చేసి రాజకీయము
లనా పనిచేయుచున్నారు. ఇదిగారు పోలికలు ఏ నీవు ప్రాం
తమునా బాంబాయి నవన్న నవన్నులను శ్రీ గోపాలాదు
గాన నిచ్చి నవన్నులను చూడలేదు. హిందూదేశమున
దొంగలముఠాను విరిచివేయగ ప్రజలను తాదీంచుచున్నారు
గాన నవన్నులను చూడ సంసిద్ధులను శ్రీ గోపాలాదుగాను
త్రాసిరి. కురిసిగా బుద్ధిభూగ్గళముగా శారదముఖాని పట్ట
విగ్రహధారమును పూజనతదు స్వరంప్రసంధానాధిపతిగా తన
సంసావాధిపతిగా నుంచి నరుడు గాదు గాన నవనిది కేక తన
గతి తాబూనాకాయల పట్టికనుండి తొలగించి తాబూనాకాక
పనునొనటను బాంబాయి నవన్నులను ప్రభుత్వకార్యమున
నుదారును అపాదించిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 4-వ తేది

బుధవారము

గాంధీ వర్ధంత్యుత్సవములు.

భరితఖండమునందు మూలమూలములను మొన్నను గాంధీమహాత్ముని వర్ధంత్యుత్సవములు పరమోత్సాహముతో జరుపబడినవి. ప్రజలు సభలను తేసిరి. ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. సంబోధనలను తేసిరి. ఉపవాసములను సేసిరి. సాక్షిత్వములను గానించిరి. దేవతారాధనలను సలిపిరి. మొన్నను యరవాడ చెఱసాలకు బొంబాయి నుండి శ్రీమంత్రి యాత్రను తేసిరి. దేశమునందు దృష్టి నేరంగమునకు మరల్చినను గాంధీభావస్వరణము మననభ్యాసములు గోచరంబు లగుచున్నవి. గాంధీనిర్బంధము వలనను గలిగిన ఫలమును సధికారులను ప్రజలును గుఱించి నిష్ఠించుట ధర్మనిర్వహణమునకు సాధనముగ నున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధమును దేశసేవకుల నిర్బంధములును ప్రజల యుత్సాహమును గాని కార్యదీక్షను గాని చల్లార్చి లేదని దేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. స్వరాజ్యాశ్రమములనుండి వచ్చిన దేశభక్తు లందరును ముందంజ వేయుటకు పరమోత్సాహమును జూపుచున్నారు. శ్రీయుత ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణగారు మాడభూషి సరసింహాచార్యులుగారు స్వరాజ్యాశ్రమములకు వందలసార్లు పోవుటకు సిద్ధముగ నున్న విధమును వారి ప్రవర్తన వలనను విశదము చేయుచున్నారు. శ్రీయుత కోటగిరి పేంకటకృష్ణారావుగారు శాసనోల్లంఘన విధానాన సరమును వెలిబుచ్చి వారి నిర్భయస్వాతిమును విశదము చేసిరి. ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు వారికి సహజమైన సాహసభైరవములతో ప్రజలయందు స్వరాజ్యాన్ని ప్రజ్వలంపజేయుచున్నారు. చిత్తూరునందు గూడిన యాంధ్రరాష్ట్రీయసభ ప్రజల నిర్భయస్వాతిమును విశదము చేసినది. పంజాబునందు గూడిన పాంచాలరాష్ట్రీయసభ శాసనోల్లంఘనవిధానానసరమునామోదించినది. అకాలీల యపూర్వమైన త్యాగము ధర్మసంరంధప్రాభవమును విశదము చేసినది. అకాలీలను రాజభటులు తిట్టినను కొట్టినను దండించినను నిందించినను వారు శాంతస్వభావమును విడువకుండు కష్టముల ననుభవించి యాత్మవిజయమును బడసి గాంధీ తత్త్వమును విశదము చేసిరి. గుజరాతు విద్యాపీఠమునకు గతవారము నందు రూ 8,00,000 లను జాతీయవిద్యాపీఠాధికారులు వసూలు చేయగలిగిరి. దేశమందంతటను ఖద్దరు పరిశ్రమాలయములు నిర్మితములై ఖద్దరు బట్టలు వ్యాపించుచున్నవి. అన్ని సంఘములందును సాదరభావము క్రమవికాసమును బొందుచున్నది. ప్రజాహృదయమునందు స్వాతంత్ర్యదీపము వెలుగుచున్నది. చిరకాలము నిద్రావస్థయందు మునిగి తేలుచు పరాయత్నమైన భారత మహాఖండమునం డీ పరిస్థితులు ప్రబోధోదయమునకు లక్షణములైనను ప్రజల కన్ని ప్రాంతములందును మహాప్రబోధము గలుగవలసిన యవసరమును దేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. ప్రజాసామాన్యమునకు గల విశ్వాసప్రత్యయములు పరభావాభీనమైన వివాదాధికుల కపురుషముగనున్నవి.

రెండు దేండ్లయందు ప్రజాహృదయమును స్వదేశ స్వధర్మాభిముఖమును జేయగలిగిన గాంధీమహాత్ముని నామము ప్రజాహృదయాంతరాళములందు నిండి యుండుటయందు విచిత్రములేదు. నిజు పేదలు గాంధీమహాత్ము డన్నము పెట్టినా డని చేతు లెత్తి దండములను బెట్టుచున్నారు. ధర్మ కాములు మహాత్ముడు పరమధర్మమును ప్రతిపాదించె నని ధన్యవాదముల నర్పించుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యప్రియులు గాంధీ స్వాతంత్ర్య ప్రతిష్ఠాపనను జేసెనని యానందించుచున్నారు. దేశభక్తులు మహాత్ముడు పరిశుద్ధమైన దేశభక్తిని నెలకొలిపినా డని యభినందించుచున్నారు. శాంతిప్రియులు లోకము సందంతిన గాంధీమహాత్ముడు శాంతిమార్గమును ప్రతిష్ఠించినాడని ప్రశంసించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని భౌతిక దేహము చెఱసాలయందు బంధించబడియున్నను వారి దివ్య భావములు సమాహత్యమును విశ్వవ్యాపకత్యమును బొంది వర్ధంత్యుత్సవములను స్వయముగ వ్రాయుచున్నవి. ఇమ్మహాప్రభావమున మొన్నను వర్ధంత్యుత్సవ సందర్భమునను భారతీయులు లోకమునం డంతటను బ్రకటించి మాతృబలమును సుస్యక్తము చేసిరి. ప్రజలకు గలిగిన ఫల మధికారవర్గమునకు మాత్రము గలుగ లేదని నిత్యవ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి.

అధికారుల ప్రయోజనము

గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధమువలన సధికారుల మనోరంధ్రము విఫలమైనది గాని సఫలము గాలేదు. నిర్బంధము అధికార ప్రతిభను శోషింపజేయుచున్నది గాని వికసింపజేయుట లేదు. ప్రజలయందు విశ్వాసము పోయినకొలదియును సధికారుల నిర్బంధములు విజృంభించుచున్నవి. నిర్బంధములతో ప్రజానిశ్చయమును విశదమైనది. అధికారులెన్ని బాధలను బెట్టినను ప్రజలు శాంతస్వభావముతో ననుభవించుచు సధికారుల పరాభవమును బ్రకటించుచున్నారు. అధికారులకు వారి పరాభవము మహోద్వేగమును గలుగజేయుచున్న విధమును వారి భయభ్రాంతులు విశదము చేయుచున్నవి. లాయడుజార్జి గారి నావహించిన ఆసహాయోద్యమ భయ మధికార భయమును విశదము చేయుచున్నది. అకాలీల మతసంరంధమును స్వరాజ్య సంరంధ భ్రమను గలుగజేయుచున్నది. న్యాయమూర్తి యని పేరొందిన రీడింగు ప్రభువు సామ్రాజ్యశాసన సభ నిరాకరించిన పత్రికాశాసనమును ధ్రువపత్ర ముఖమునను రాజ్యసభయందామోదించ జేసెను. అధికారుల నిరంకుశత్వమును వారి భయమును గాంధీ విజయమును సంస్కరింపజేయుచు మహాత్ముని వర్ధంత్యుత్సవ ప్రభావమును విశదము చేయుచున్నది. దేశమునందంతటను ప్రజోత్సాహము పెరుగుచున్నది. అధికార ప్రతిభ తగ్గుచున్నది. ఈ మహాఫలమును గాంధీ వర్ధంత్యుత్సవ మనంతముఖములను దెలుపుచున్న భారత సంకల్పసిద్ధికి జేయవలసిన కార్యవిధానము విశేషముగ గలదు. మహాత్ముని జన్మదినోత్సవ సమయమునను శ్రీమతి కస్తూరిబాయి పంపిన సందేశమును ప్రజలు గ్రహించి యాచరించుట స్వరాజ్యసిద్ధికి సాధనము. భారతీయు లందరును గాంధీమహాత్ముడు పదేశించినటులు కర్మవీరులై స్వరాజ్యసాధనమును నిర్మింపవలయును. దేశపరిస్థితులును ప్రజోత్సాహమును స్వరాజ్యనిర్మాణమున కనుకూలముగ నున్న విధమును గాంధీవర్ధంత్యుత్సవమునందుజూపిన యుత్సాహమును తెలిపిన భావములును ప్రజల హృదయించి గాంధీమహాత్ముని యారాధించుదురు గాత!

తుర్కీ సమస్య

తుర్కీ వ్యవహారము విషయమై లాయడుజార్జి గారింతవర కవలంబించినమార్గమును, ఇంగ్లండు లోనే ఖండించుచున్నారు. ప్రాన్సు, ఇటలీదేశములను లాయడుజార్జి గారు తమమార్గముననే ద్రిప్పజాలకబోయిరి. తుర్కీలో సమరము సలుపుటకు ఈరెండుదేశములును నిరాకరించెను. గ్రీకులను తుర్కీపైకి కవ్వించుటకు జేసినప్రయత్నములు నిరుపయోగము లయ్యెను. గ్రీకులు పరాజితులై పలాయనము జూపిరి. ఇకనయినను వీరిని త్రెసునుండి పంపివైచుచో సమాధానము గమరుట సులభమగును. కాని మరిల వెనిజాలాసుగారును, గ్రీకుకోటిస్వరు డగు జహారాఫ్ గారును లండను నగరమునకు వచ్చుటవలన, వ్యవహార మెంతవరకు దోవకు వచ్చునో తెలియకున్నది. ఈకోటిస్వరుడే, లాయడుజార్జి గారికి తుర్కీ సమస్యగూర్చి సలహా నిచ్చుచుండె ననియు, లాయడుజార్జి గారు గ్రీకుపై గనుకఱచిన దురభిమానమునకు ఇతడే కారకుడనియు, అనుకొనుచుండిరి. అట్టివారితో మరిల యోచించుటవలన, విషమస్థితిలో లగగలదా? ఇంగ్లండునందయినను లేబరుపక్షము మరియొక యుద్ధమునకు తోడ్పడ నిరాకరించుచున్నది. ఆస్ట్రేలియా లేబరుపక్షముగూడ వీరిమార్గము నవలంబింప సిద్ధమయినది. ఇందుకు తోడుగ ఇక డిపెండెంటు లిబరలుపక్షమునకు బెందిన ఆస్పిక్స్ ప్రభుత్వము, ఇంగ్లండు బంబరిగ తుర్కీపై విజృంభించుకూడదని హిత మొసగుచున్నారు. ఈహితమును లాయడుజార్జి ప్రభుత్వమువారెంతవరకు పాటించెదరో చూడవలయును. సర్ థామస్ కేటో గారు లండను ప్రెస్సుపత్రికకు వ్రాయుచు, ప్రాచ్యఖండమున బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారవలంబించిన పద్ధతివలన బ్రిటీషుప్రతిష్ఠ అడుగంటె ననియు, లాయడుజార్జి గారివిషయమై గావించిన దోషపరంపరవలన ఆతనిపై బ్రిటీషుజాతికి నమ్మకము తొలగిపోయెననియు, అతనివిధానము మహమ్మదీయప్రాతికూల్యమును కనుబఱచుచున్నటుల నమ్మకము వ్యాపించియున్నదనియు, ప్రాచ్యవ్యవహారములను గ్రహింపగలిగిన మరియొక రాజ్యాంగవేత్త లాయడుజార్జి గారి స్థానము నాక్రమించినగాని వ్యవహారము కుదుటబడదనియు, సూచించెను. డార్జి నల్లు స్వాతంత్ర్య సంరక్షణ యను పేరుతో బ్రిటీషునౌకలు ఆజలసంధి నాక్రమించుకొనినవి. కాని, డార్జి నల్లు స్వాతంత్ర్య మెవ్వరి కవసరమో, అట్టిరుష్తాప్రభుత్వము బ్రిటీషునౌకలు అక్కడనుండి వెడలిపోవలయు ననియు, లేనియెడల రుస్తా ఆర్థికనిర్మాణమునకు నష్టము గలుగు ననియు దెలుపుచున్నవి. డార్జి నల్లు స్వాతంత్ర్యకారణము, నిస్సారమని విదితమగుచున్నది. ఇకనయినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గౌరవించి, లేదనుకూలముగ తుర్కీ సమస్యను పరిష్కరించుట శ్రేయస్కరము. నేటిదినము ముదానియాయందు మిత్రిమండలి ప్రతినిధులకును తుర్కీ ప్రతినిధులకును సమావేశము జరుగును. ఈసమావేశమునందు, తాత్కాలిక సమాధాననియమముల గూర్చి యోచింపబడునై ఉభయపక్షములవారును సమరసభావముతో మెలగుచో, శాంతికి మార్గ మేర్పడును. భావిపరిణామ మెటులుండునో త్వరలో తెలియగలదు.

గోపాలదాసు అంబాదాసు దేశాయిగారి

నిరుపమానత్యాగము.

సంస్థానాధిపతులగు గోపాలదాసు అంబాదాసు, దేశాయిగారు దేశభక్తికొరకు, తనరాజ్యము నటుల గోల్పోయినదియు, పాతకులకు దెలియును. దేశాయిగారు చూపిన త్యాగము అనన్యసామాన్యమైనది. వీరి సంస్థానమును ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనిరి. తమచర్యను సమర్థించును బాంబాయి ప్రభుత్వమువారికి ప్రకటన గావించినటుల అన్నాసి యేటడు ప్రెస్సు లెంతివార్త దెలుపుచున్నది. గోపాలదాసుగారు ఇండియా ప్రభుత్వముతో స్నేహముగ మెలగుటకు నిరాకరించినందు, సహాయనిరాకరణపత్రమువారితో నితడు కలసి పనిచేయుచుండు ననియు, బాంబాయిగవర్నరుగారిని కలసికొని తగిన సమాఖానము జెప్పుట కీతడు నిరాకరించె ననియు, ప్రభుత్వమువారితో స్నేహముగ నుండినివారిని సంస్థానాధిపతులగు నుండినిచ్చుటకు ఏలులేదనియు, అందుచే అతనిని తాలూకా దాడునామమునండి తొలగించుటకును సంస్థానము ననుభవించుకుండ జేయుటకును బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు సిద్ధుయిచ్చిరినియు, ఈ ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. సంస్థానాధిపతులకు గల స్వాతంత్ర్యమేమియో ఈ ప్రకటనముబట్టి గ్రహించవచ్చును. గోపాలదాసు దేశాయిగారికి పెద్దబరువు తొలగినది. వారిపుడు స్వేచ్ఛగనున్నారు. సంస్థానభాగము కన్నును, దేశాయిగారు స్వేచ్ఛనే ప్రధానముగ భావించెడ రినుట తక్కుము. గాంధీమహాత్ముని యాదేశమును నిర్వహించెడి భాగ్యము లభించినందులకు, వారు అత్యంతామోడము బాంబేదరనుటకు సందియము లేదు. బాంబాయిప్రభుత్వము వారికి దేశము కృతజ్ఞత దెలుపవచ్చును. గోపాలదాసు వంటి నిరుపమానత్యాగశీలుని వెలుసలకు దెచ్చుటకు, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారే కారకులు. ధర్మరాధనయందు ప్రజలు కారాగృహవాదలను లక్ష్యపెట్టరని రుజువయ్యెను. లాటిలదెబ్బలను సయితము ఓరిమితో భరించెదని విడతమయ్యెను. తుట్టుతుడకు ఆస్తిని కోల్పోవుటకయినను వారు సిద్ధులగుదురని, గోపాలదాసుగారి నిరుపమానముగు త్యాగము వెల్లడిజేసెను.

శాసనోల్లంఘనసంఘము

శాసనోల్లంఘన సంఘమువారి కడపటిసభ డిల్లీలో ఈనెల ఏడవ తేదీయందు గూడునని, ప్రచురింపబడినది. మాసాంతమునకు, శాసనోల్లంఘన సంఘపు రిపోర్టు లభిలభారత కాంగ్రెసుసభ్యులకు జేరు ననియు, పదియవ ససంబరు తేదీన గూడెడి కాంగ్రెసుకమిటీసభలో ఈ రిపోర్టునుగూర్చి చర్చ జరుగుననియు, దెలుపబడెను. శాసనోల్లంఘనసంఘము వారును, కాంగ్రెసుకమిటీవారును తమధర్మమును నిర్వహించెదరనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు కమిటీనిర్ణయముకొరకు ప్రజలు నితీషించుచుండుట సహజమే యయినను, వారు నిర్వహించవలసిన కార్య మెంతయేని గలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమాంశముల నెంత లెస్సగ కొనసాగించిన, ముందుకు నడుచుటకు వారి కంతటి అర్హత గలుగును. పునాది లేక కట్టడము నారంభించుటవలె, నిర్మాణమును కొనసాగించక ముందుకు జననెంచుట వర్ధ ప్రయత్న మగును. ఈసంగతిని గాంధీమహాత్ముడు దేశమునకు చక్కగ బోధించియుండెను. అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘము గూడులోపల, నిర్మాణ కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు భారతీయులు తమశక్తిసంతను వినియోగించవలెను. ప్రజలీతరుణమున కనుబటచెడి కార్యదీక్షపైనేనే భావ్యభివృద్ధి ఆధారపడియుండు ననుట నిస్సందేహము.

మొస్తను ప్రభువుగారి మండలింపు

ఇండియా ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రము లీయవలసిన ధనమును నిర్ణయించినది, మొస్తను ప్రభువుగారు. వీరు కావించిన ఏర్పాటులనలన, ఎట్టిదుస్సీతి వాటిల్లెనో ఇప్పుడు విదిత మగుచున్నది. దీనినుండి బయల్పడుమార్గ మేమియు గానరా లేదు. మొస్తను ప్రభువుగారు మరల తమ యభిప్రాయము నిటీవల వెల్లడించిరి. రాష్ట్రములకును కేంద్రప్రభుత్వమునకును వెనుక బడంబడిక జరిగె ననియు, రెంటికిని చెందవలసినకోశములు విడిపోయె ననియు, రాష్ట్రముల కిందుమూలమున లాభము గలిగె ననియు, ఇట్టిస్థితిలో పూర్వము జరిగిన బేరమునుండి రాష్ట్రములు వెనుకకుబోవుట సమంజసముగ లేదనియు, మొస్తను ప్రభువుగారు వలికిరి. మొస్తను ప్రభువుగారు నూచించిన బేరముగాని, ఒడంబడికగాని ఎన్నడు జరిగెనో తెలియదు. నిజ మాలోచించిన, కేంద్ర ప్రభుత్వము తనరెక్కలపై తా నాధారపడియుండవలెను గాని, రాష్ట్రములను పీడింపజనదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్రములనుండి విశేషధనము లాగుకొనుటకు ఒడంబడిక కలదనుటకన్నను, విరుద్ధవిషయముండబోదు. కాని, ప్రస్తుతవిధానమునందు మరియొకరిటిగ జరుగు నని తొచదు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాలకృష్ణయ్యగారికి స్వాగతము.

చెన్నపురికి విచ్చేసిన ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాలకృష్ణయ్యగారికి మనఃపూర్వక స్వాగత మొసగెదము. గోపాలకృష్ణయ్యగారు కావేరీతటమున క్రీరంగ తే.త్ర సమీపమున సంవత్సరకాలము తపము జేసి నేడు మరల కన్యతే.త్రమున బ్రవేశించిరి. మాతృ సేవపట్ల వారియత్సాహ మతీతయించినటుల, వారి నవోధోరణియే తేటపడుచున్నది. కారాగృహ నిర్బంధమునలన వారి సంకల్పమే మాత్రము ఊహించలేదు. కష్టము లధికమగుకొలదిని, ధీరచిత్తుల హృదయములు బలపడుననుట సిశ్యయము. గోపాలకృష్ణయ్యగారి రాకనిలన, ఆంధ్రదేశమున కార్యోత్సాహ మతీతయిల్లు నని నమ్మెదము. ఆంధ్రులు తమ విధ్యుక్తధర్మమును నిర్వహించుటకు యానచ్చుకొని వినియోగించవలసినతరుణ మాసన్నమయినది. గోపాలకృష్ణయ్యగారిని బోలు నాయకులిట్టి సందర్భతరుణమున, సలిపెడి సహాయ మయూల్యముగ నుండును. ఇట్టి సేవాభామును ఆంధ్రదేశము పడయుటకు, భగవంతుడు గోపాలకృష్ణయ్యగారికి దీర్ఘాయురారోగ్యముల బ్రసాదించుగాక యని ప్రార్థించెదము.

అకాలీ అరెస్టులు

అకాలీలను లాటికెట్టుతో మోచుట మానుకొనినవిన్నులు, మరల నరెస్టులపద్ధతి ప్రారంభమయ్యెను. అకాలీలు సంతోషపూర్వకముగ అరెస్టు అగుటకు ముందడుగు వేయుచున్నారు. మావిలేఖకుడు దెలిసిన సమాచారముప్రకారము, ఇంతవరకును 897 మంది అకాలీలు అరెస్టు అయిరి. ఇంకను పలువురు ముందుకు వచ్చుచున్నారు. అధికారు లవలంబించెడి అరెస్టుల పద్ధతి వెనుకటివలె విఫలమగుననుటకు సందియములేదు. ఆహింసాపథమునందు అకాలీలు బడసిన విజయము అద్వితీయము. ప్రపంచమున కంతకును ఇయ్యది మార్గదర్శకముగ నుండగలదు. మహాత్ముని యుద్యమము నశించె నని పలుకువారి కీతకన్నను తగిన ప్రత్యుత్తర ముండబోదు. మహాత్ముని ధర్మసంకల్పమున కెన్నటికిని వికల్ప ముండజాలదు.

అసత్యవార్త.

తుర్కీ సుల్తానుగారు తమపదవిని త్యజించినట్లు, చూట్టు దెలిపినవార్త అసత్యమని, కాకాస్టాంటినోపిలునండి పచ్చినసమాచారమును కేంద్రకీలాఫాత్ సంఘమువారు ప్రకటించు చున్నారు. మివామ్మదీయ ప్రపంచమున కంతకును మిగుల ముఖ్యమగు నిట్టి విషయముగూర్చి చూట్టుసంఘము వారు నిజసూచకములను కనుగొనకుండ తంతివార్త బంపుట అత్యంత నైపుణ్యము. విషమసమయములందు చూడరిచ్చెడి తంతివార్తలందు, ప్రజలకు నమ్మకము నొలగుటకు, ఇట్టి అనకతివకవార్తలే కారణ మగుచున్నవి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రామబాసు దుగిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి

ఆగమనము

ఆంధ్రరాష్ట్ర దుగిరాల గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు కటివిన ముదయమున బోటు మెయిలులో ఎగ్జూరు ప్రేమనకు కచ్చెరగని, ఆంధ్రులు పలువురు జేయించిరి. కాని వీరింతకు ముందే ట్రివెండ్రము ఎక్కువైస్సుబండిలో దిగి, కల్లంచెట్టిగారి పుత్రమునకు వెడలియుండిరి. ఆసంగతి తరువాత దెలిసెను. ఆంధ్రులు గోపాలకృష్ణయ్యగారి జామట్టుకు, రయిలనొడ్డుకు వెడలినచా రందరును పుత్రమునకు పోయిరి. అక్కడకు వచ్చినవారిలో టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులు, కాశీనాథుని వాగేశ్వరరావు, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, గోమంట్ల సుబ్రహ్మణ్యం, కోల వెన్ను రామకోటిశ్వరరావు, చిల్ల శేషగిరిరావు, నడింపల్లి సరసింహారావు, బసవరాజు ఆప్పారావు, బ్రహ్మశ్రోత్స్వల లక్ష్మీ నరసమ్మ, ఉన్నత లక్ష్మీబాయిమ్మ, నేలూరుల నుబ్బారాయుడు, గార్లను ఘంటసాల మరొకరు గలరు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమసహజప్రతిభతో పెద్దలకు ప్రణమిల్లి వారి ఆశీర్వాదముల పడసిరి. లక్ష్మీనరసమ్మగారును, గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారును, గోమంట్ల సుబ్రహ్మణ్యం గారును, గోపాలకృష్ణయ్యగారికి పుష్పమాలాంజ్ఞులు గావించి, వారు లుక్కిరిముగ జేవించుట కభివందించిరి. స్నేహితులందరితో వారు ఇస్తానోష్టిగ ప్రసంగించిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు గడ్డమున బెంచుటద్రాక్షిలు భరించి రామబాసు బోలియుండిరి. కారాగృహ నిర్బంధమునలన, వారిచూడోల్లాసమున కెట్టికొరత గలగలేదు. దేశసేవకై మరల పాటుపడవలయునని నిశ్చయము, వారియందు చూర్చిపొందియుండెను. తెలు టికన్నను కాయము కొంచెము పూలపై, ఆరోగ్యము ఊచించియులు గన్నులున్నది. ఆయినను వీరు త్వరలో స్వస్థతబెండెనని తలపవచ్చును. గోపాలకృష్ణయ్యగారిని, వారితో వచ్చినవారిని, వాగేశ్వరరావుపంతులుగారు తమయింటి కతినిలుగ గొనిపోయిరి. నేటి సాయంత్రము, సాందర్భమునాలో ఆంధ్రులకుమన మీరికి స్వాగత మొసగెదము. వీరిని మోచి వాయనమ్మగారికి బబ్బుగనున్నదిని తెలియుటచే, నేటిరాత్రి పూర్వ సేంజరుబండివారి వీరు స్వగ్రామమునకు వెడలుచున్నారు. గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఖ్యాతి ఆంధ్రదేశమునందెగార్ సామాదేశమందంతటను వ్యాపించినది. వీరు తమ ధర్మము నిజముందు ద్విగుణితోత్సాహముతో నిర్వహించునని, దేశ మెరుగుగాచునని, భగవానుడు వీరి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుగాక!

*** * * * *
తిరుచనాపల్లిలో స్వాగతము
2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12-45 గు గోపాలకృష్ణయ్యగారిని తిరుమనాపల్లి చేరినానండి వద్దలిసి, రాజగోపాలాచారి, వి. వి. ఎస్. ఆయ్యుడు, డాక్టరు శంకరాయ్యుడు, ఇ. వి. రామస్వామినాయుడు, కే. సంతానం, ఎస్. రామనాథంగణ్ణమున్నగు నాయకులును పోయిలు చేరినానందము వెల్లి గుమ్మమువద్ద ఆంధ్రరాష్ట్ర రామబాసుగారికి పుష్పమాలాంజ్ఞ సమర్పించిరి. పలంఠియల దళములతో పోయితో నూడిన గొప్ప ఊరేగింపు జరిగినది. సాయంత్రము పు:మందరమున కెదుట హోర్వీయ్యదు మూర్తవా సోహాయిగారి అధ్యక్షతకైకండ గార్లు బహిరంగపరచరిగిరి. పూర్వమార్కటూరవద్దనుండి పెద్దబాహువీధిని ఊరేగింపుతో గోపాలకృష్ణయ్యగారిని సభాస్థలమునకు తీసికొని వెళ్లిరి. సభలో భద్రులవై ముద్రింపబడిన సన్మానపత్రమును

చిరకవరాలు

కాకాపాటైరురాజు

గ్రీకుదేశమున కవలిసోమ్రాత్రును పీఠులందు ప్రజలు ఎట్టికత్తెలను జరుపలేదు. బాల్మికాజు కలిదండ్రులకు కడ పటిసారి మ్రొక్కెను.

బాల్మికరాజు-విప్లవసంఘము

ప్రపంచమువారిని గ్రీకురాజు బాల్మికాజు కలిసికొనిరి. సభలువారు బాల్మికాజు అభివృద్ధిపరచును ననియిరి. సంయుక్త గ్రీకులంతటను ప్రతిభులకు పరిజేయుచున్నార నుచిరి కాకాపాటైరు రాజును మరల సింహాసనమునకు వచ్చుటకు అయ్యమిల్రలు ప్రయత్నించుటకు జేయుటచే జేయలే నని సంఘమువారు కోరిరి. అట్టి ప్రతిపాదనలన్నియు మొలక లేత్తిన నిర్వాసిణ్యముగ వాత మొనర్చినవారి. అల్లరులు లేకుండ నక్రమ పరిస్థితులను నిలబెట్టెనందులకు బాల్మికాజు గా రెంటియ కల్పకర్మ పడిరి. సంఘమువారి కోర్కెను సాధ్యము జేసెన ననెను.

మెనుజులాన్ గారి ప్రకటనము

లండనులో మెనుజులాన్ గారు నుండుట ఎవరిని ఇవ్వదు లేదు. ముఖ్యములెరంగుల జెప్పకొనుచున్నారు. కోటికొను నగు ధర్మ మ్యానిల జవాంతుగానుండ లండను కేసుచున్నా రనుకొనుచున్నాను. ఇదియు కలవరములే కలగజేయుచున్నది. ఈయన కొంతకాలము రాజకీయవర్తమాన ఎక్కువ ప్రతితి పలుకుబడి కల్గియుండిరి. నిన్నటినుండు వార్తాప్రచారముల మెను జులాన్ గారికై ఎదురుబాదిరి. కాని ఆయన కనబడలేదు. యూరపులో కొత్తగ్రీకుయ్యవ్యయము తరపున యూరపులో లేనను మనజేసి, ప్రభుత్వమువారు నియమించిరిని తెలియజేసిరి. కాని తాను ప్రభుత్వమున మిత్రమందలి యభిప్రాయమును రిరచి నానుచున్నాడను. ప్యారిసునుబోయి పొయింకేరుగారిని జూచుటకు లోపు. విజ్ఞానాంకార్యాలనుచువారి కలిసికొనెద ననిరి.

మెనుజులాన్ గారు లండనుకు వచ్చి విజ్ఞానాంకార్యాల యమును జూచినందులకు లండనుప్రతితి చాల కలవరము జెందినది

గ్రీకునేల నైతికబలము అభివృద్ధి యగుచున్నదనియు నక్రమముగ ప్రతినియచున్నారనియు తురుష్కులకును గ్రీకు నైతికబలము సంపన్నమగు ఇదివరకే జరుగుటచే అపాదాకర మగు స్థితియు కలగవచ్చునని యూహించుచున్నాను.

అంతర్జాతీయ కాగ్రీక కార్యాలయము

మ్యూజీజమొంటు సంఘములో ఇండియాదేశమును జేర్చుట

కనీవా, నెప్రెయరు 30:—అంతర్జాతీయ కాగ్రీక కార్యాలయపు వ్యవహారవిశ్వాసాక సంఘములో స్థితిజలందు స్థానమున ఇండియాను జేర్చుటకు నిశ్చయించుటలో చాల ముఖ్యమైనవిషయము గలదని అనుకొనుచున్నారు. ఈతీర్మానమును ఇరట అందరును ధారాళముగ వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నారు. ఇంతకు ఈసంఘములో సభ్యులసంఖ్యను సూచ్య జేయునందొప్పుమన స్థితిజలందునకునూడ అంతవాక మిచ్చుటకు యోచించుచున్నారు.

నుమర్చించిరి. వా ప్రతితి-30 ర రకు ను సభ జరిగినది. హిందూసంఘమున భిన్నభిన్నములగర్భరూపానికి గల అసా కర్యములను తొలగించి సమాన గౌరవ కరపాదములను కలిగించుటయందు నిజ్జుబాధలు మన్నతీతితి తెచ్చుటయందు నికమిదట పనిచేకాని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నుడిచి పానుకలను 5-30 కు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారి పక్షమున వి. వి. ఎన్. అయ్యలగారు గోపాలకృష్ణయ్యగారికి సహ్యకప్రకరము నుమర్చించిరి. నిర్వాహవిధానమును సర జేర్చుటలే నని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నుడిచి కేరళపాంచాల దేశములందు జరిగిన చర్యల అంతకార్యమును విక రించిరి. కారణభలకు కల్గిచాడదని తెలిపిరి. కిరతేది ఉద యమున క్రొంగమునకు కల్గి కావేరితీర్థస్థలమున స్నానము పొంది క్రొంగవారిపాదముని సందర్శించి సేవిచి మధ్యాహ్న మునకు మరల తిరుమనాద్రికోటకు కచ్చిరి. (స్వరాజ్యం)

జగ్గసి, వెల్లియము, కనవా, ప్రాంతు, బ్రెటను, ఇం దియా, ఇటలీ, బహు దేశములు పాశ్చాత్యవిషయములను బట్టి ముఖ్యమైన దేశములని షిష్యభ్రమగాన కేసిన తీర్మాన మును నానాబాది సభవాన అంగీకరించిరి.

యునైటెడ్ కింగ్డం

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు టాదాయము మొదటి ఆర్థిక సంవత్సరముకు 52,250,000 పానులు క్లిగింది అదాయపు కన్ను ఆస్తివిని మన్న మొత్తము 26,000,000 పానులు క్లిగినది.

వానాబాదిసభకు కార్యములు లేకుండ బెటెలు, స్పెయిలు, ఊరుగ్గె, బెల్జియం, స్విడెన్, చీనాదేశములు సభ్యు లుగ ఎక్కుకొనబడెను.

అందను ప్రతినిధులను, నూలుబట్టలను, తక్కువక రయారు చేయునవలె నని గోరుచున్నారు.

లంకామైరు నూలుబట్టల వర్తకము

నూలుబట్టలవర్తకము చాల మందముగ నున్నదని హా నిసిమగునాన తెలియజేసిరి. ఈయన అమెరికాకు బోయిరి. 30 డోలర్లు 40రకుల చేలు అమెరికాలోనే విస్తారము జోరుకునను చున్నారు. ప్రతినిధుల విరుద్ధానుమాన నున్నది.

సమీపప్రాచ్యసభ్యుల కొంతవరకు కారణమగుచున్నదని తెలియజేయబడింది.

ముదేనియాసభ

చర్చించబడు తీర్మానములు

ప్రెంచివారు ఉత్సాహాపంతులుగ నుండుట

లండన్, ఆక్టోబరు 30:—ఉదయము 9-45 గంటలు. వార్తాపెనుగా కట్టు తంతియ్యచున్నారు:— సంద్యరాయబార మాలు జరుగు కాలములో తూర్పుభేనుదేశమున మిత్రమందలి కమిషను వారు స్వాధీనములో నుండుకొనలేనని హ్యారింగ్టన్ సేనానిగవార్యులను ముదేనియాసభలో ఉపపాదించెదరు. ఇవి బ్రిటిషుకరముగ నెరకేరబో అడియానో పి లు తో సహా తురుష్కులు, వాగ్ధర్మము ప్రచారము, తూర్పుభేనుప్రభుత్వ పరిపాలనము కంత్తన పోయెదరు. యూరపులో తురుష్కు, సామ్రాజ్యపుసహిద్దులు 1914 సంవత్సరములో నున్నట్లే ర మారెమి యుండును. బర్గాస్కాయి, ముకుకోయిలో ఇత్తురు తటప్రపదేశములో ప్రకటించిన బ్రిటిషువేసలు గాని తురుష్కు సేనలుగాని భారీజేయననము లేదని ఉభయములను బిడంబడిక పర్రము ప్రాకొనకలెనని నూచింపబడినది. కారితై గా మూలము భారీ జేయకలెను.

బ్రిటిషులిబరలు ప్రకటనము

బ్రిటనువారు ప్రత్యేకముగ స్వత్ర త్రించి ఏవగ్యను జరు గవారోయె అట్లానెట్టి తీర్మానానికి ననుకరించి జూచిన అయ్యది అనివేము, పాశ్చాత్యవిషయములపట్టి అలాచించి తిమేని చాలప్రమాదకరము, సామ్రాజ్యమున కంతకును గొప్పము ప్పని బ్రిటిషు లిబరలు పక్షమువారు ప్రకటించిరి.

అడిగినచాలును-సంధి కుదురును

బ్రిటన్ కుతికావశ్యతగా ప్యారిసుకుండి ఇల్లు తెలియ జేయుచున్నాడు. కాంతిని గోరిన అయ్యది అడిగిన చాలును. చేతుకునని పొయి కే నగారిరి. ఈయభిప్రాయమునే ప్రాంచి వార కలిగియున్నారు. బ్రిటిషువారింటె ప్రాంచివారు నా మెక్కువ ఉత్సాహపంతులుగ నున్నారు. తురుష్కులు గల నుని ఆకించుచున్నారు. అత్తదే వార్తాప్రతితి అంత్యరంధి సమాజము ఎన్నడు ఏదేదేశములో జరుగునా యని చర్చించుచున్నయి.

గ్రీసుదేశమును ముదేనియాసభ కావ్యవించుట

బ్రిటిషు ఇటలీవారు అధికారపక్షముగ అంగీకరించిన వెంటనే పొయింకేరుగారు ముదేనియాసభకు గ్రీసుదేశము నా వ్యవించునని ప్యారిసు తీర్మానముపట్టి తెలియజేయుచున్నది. పొయింకేరుగారికి యూరపుకేయాలగుగారంపిన లేఖ

స్వాగిస్, ఆక్టోబరు 1:—ఇంగ్లీష్, రోజు ఎక్కువక భేరు గ్రీకుపాలకులములో నున్న గ్రీకునైత్యము ఆక్రమించు కొన్న అన్యకముల అపాదములకు అసాకరుగుచున్నది. తురుష్కుప్రతితి విస్తారముగ లుచున్నది. కాన అందజే రక్షణ ము అడియానోపిలతో సహా ముదేనియాసభకు భేరును భారీ జేసి తుర్కీ గ్రాంతుజేయనగ్గు అనుబివారి స్వాధీనము జేయన తెను అని యూరపుకేయాలగుపొయింకేరుగారికి తెలియజేసిరి.

మిత్రమందలి లేఖకు ప్రత్యుత్తరము

లండన్ ఆక్టోబరు 30:—మిత్రమందలి లేఖకు ప్రత్యుత్తరముయ్య విధానమును నాతియనవారు జేయన అస త్రి వారు అంగీకరించిరి అంగీకారానికి తెలిసినది కాకాపాటైరు నోపిలు వార్త తెలుపుచున్నది.

అల్లావాపార్ల మెంటుసమావేశ మూగిపోవుట

సామీర్య ప్రాచ్యదేశములనుగూర్చి చాల తృప్తిగ నుగు నమాచారము లేయె టటచే ప్రత్యేకముగ పార్లమెంటును సమావేశము జేయుటకు నిశ్చయించిన కార్యక్రమము, అప్పుడేయ జడెను.

చనకు దగ్గరతురుష్కుల కాల్యము

కాకాపాటైరుపిలు, ఆక్టోబరు 2 —చనకుదగ్గర తును మ్మ కాల్యములు జూతుచున్నవని వనంతులు బకలుదేరినవి. కాని చిన్ని చిన్ని కాఖలే అనుచున్నారు. కేవలసభను గూర్చి నిన్నటి దినములయె మిత్రమందలి ప్రాకమిషనరులు అతి తీవ్ర ము ప్రస్తావించుచుండిరి. ప్రాక్టీక భూకీక గారు గూడ విచ్చేసిరి. వ్యారిగ్గన్ సేనానీతో వివాదముగ నుగరించిరి.

బ్రిటిషు నాకాదళముల ఏర్పాటులు

మూల్టా ఆక్టోబరు 1:—మూల్టాండి తుర్కవార్యులు, బలాం క్కగాములు కాకాపాటైరు నోపిలుకు యులుదీరినది. ఈజిప్టు, ఇండియా కేసున్న సోహానీ, బెల్జియన్ నాకలలో నైతి యులు మరల పయి. మైనది.

ప్రాచ్యదేశ విధానము

ప్రధానమంత్రి వరాజయము

సర్ టి. క్యాటోగారి ఖండనము

అంద్రూ నులు కంకెసిలో పనిచేయుచున్న సర్ ధావన్ క్యాటోగారి కట్టు తెలియజేయుచున్నారు. జేను ప్రాచ్యదేశము నుండి పోవుకపురు సామీర్య మధ్య ప్రాచ్య దేశముల యందును, ఇండియాలోను విమదరమగు బ్రిటిషు ప్రభుత్వపాలనా విధాన ఫలితములను గూర్చి హెచ్చరించక తీరదు. ఈదేశముల యందు వాటినితమ సము గడిపివడదు. ఈ ప్రదేశములందు బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠ ఇంత నీవనకు జూడబడు నటుల మరెవరును నుండజాలదు.

జూపింపరాని నిపుర్యులపరంపరచే లాయన్ బాల్మికాజు ప్రాచ్యదేశవిధానముచే ప్రపంచముయొక్క విశ్వాసము మును కోల్పోయిరి, తనకు ముందు వారిలే లాయన్ బాల్మికాజు సువాదర్య ప్రేతులుగాని అందరును అనుకొనుచున్నారు. నిజ మో, అసత్యమో, గాని లాయన్ బాల్మికాజు నుహున్నదీయాలేయ ములకు ప్రతిపాలనప్రభుత్వమున జూపెనది అందరును కలెండి ఇట్టి విధానము ఇన్ని సంవత్సరములు ప్రపంచముయొక్క విశ్వాసమును కోల్పోయివును ప్రజలు అసంతృప్తముగ ఘంటాభముగ కమ యనమ్ముతని విస్మయముగ తెలియజేయుకాలము వచ్చినది.

ప్రాచ్యదేశములయందు వసిించి అందరికలెనే క్యాటో గారికి తురుష్కుల ఉద్యమముకట్ల సానుభూతి గలదు. తురు ష్కులయెడ సానుభూతి యున్నంతమాత్రాన అయ్యది గ్రీకుల యెడ ప్రతిపాలనాపదని తలంపరాదు. జమనున్నదియప్రభుత్వ మన్న లక్షలకొడిచనలతేరు నని తలంపరలేదు. నిజస్థితులను గ్రహించ నిష్కడంబారి కిది గావ్యము కాజాలదు.

తప్పిపోయిన అవకాశము

1918 సంవత్సరములో తురుష్కులలో వ్యాధియగు నుంధి జేసికొనటకు అన కాకము, భర్తము గుర్తముగ వనకు సుపాద్రమైనది. స్వపర్యాప్త బల క్రైస్తవులను యూరపి నునుపరిచెనమృకింక కాపాడుటకు అనకాకములైతి. అవిధానము నవలంబించినచో బ్రిటనులమును తలంచినంతమాతా న ప్రపంచము భయపడియుండెడిది. బ్రిటను వ్యాయమును అంద రును మన్నించియుండెడి వారు. కాని మనకు నిజమైన విధానము లేదు. మన విధానము నకు నిహాడలేదు. కాని ఇప్పుడైన ముందుకు పోయివలెయి. కొంత లక ఇరకు గలదు. ఈవిషయదేశలో ప్రాచ్యదేశమున వ్యవహారమును అనుసూలముగ ఆవింతుటకు నిదానము నూక్కు బుడిల రాజకీయ జేత్రలను యూరపు వ్యవహారములను కరి తిలములకును గ్రహించినవారిని లాయన్ బాల్మికాజు ప్రాచీ నియమింపరలయను. తురుష్కులకు సుస్థము పరిష్కారము చేయుట లో మనము సానుభూతితోడను, న్యాయముగను కెయలగాలి తోడ్పడకలెను. ఇల్లానర్చిన ము వాగ్ధర్మము చేయనలెను. యధమపరిధి ఇవ్వములేదు. ఒకదే యదగ్గర కటసింపిన విస్వాసగు వాడనామాలను జేసికొ

కారు. ఇట్టి నిస్సంపు నిర్ధకపు కాటలతో భావికాలమంతయు కష్టపడుచున్నట్లు ప్రతీతి యురదీయన శరీరమును తూర్పు దేశమునంతను చిక్కులలో జంపెట్టుట. స్థిమైట్రిము వైర్య మైట్రిము విధానమునలంబించిన నే సామిప్యప్రావ్యదేశమున కాంతి స్థాపించును ఇండియాలో ఆ దేశమునందును అని క్యాన్సెల్ గా నిలి. (ఇంగ్లీష్ మెన్)

క్రొత్తటర్మి-సుల్తాను

అబ్దుల్ మజీదు రాకొమరుడు

మహమ్మదాల కలీఫు, 6 వ అబ్దుల్ వక్ వ్యవర్తి అబ్దుల్ వక్ మజీదుగా 87 వ సామూఖ్య నుండి మల్తాను మహమ్మదుగా 1861 వ జన్మమొందిరి. మల్తా అబ్దుల్ మజీదు గారి కొడుకు 1918 సంవత్సరము జూలై మాసములో మల్తా 5 వ మహమ్మదుగారిపాతే సింహాసనమునకు వెళ్ళిరి. ఈయన ముగ్గురు పుత్రులు. 3 వ అబ్దుల్ వక్ ము 192 వ సంవత్సరమున జన్మముగాంచెను. కాని అబ్దుల్ వక్ ము వారసత్వపునుగ్రహీతృకారము, కాబట్టి అంతయు మహమ్మది లో బ్రతికియున్న శత్రువుకు సింహాసన ము వచ్చును. కాని ఇది షేఖ్ అల్ ఇస్లాముగారిచే ఆగ్రహము కావలెను. షేఖ్ అనుకు నవీసి చి ఈయన నామకార్తము తులమునకు పరిష్కారము చేయును.

ఇప్పుడు వ్యాధిముగ్ధుని సింహాసనమునకు రావలసింది అబ్దుల్ మజీదు ఎవ్వరైనా కొమరుడు. ఇతను మల్తాను అబ్దుల్ అలీను గారి కన్యాయపుత్రుడు. కాని అతనికాదు 1878 లో మరాఠా గానామాలకు పట్టికలయందు ముద్రనొందెను. రాష్ట్ర ముగ్గురించి 8 వ అబ్దుల్ వక్ ముకు ఈయన పరిణయించెను. అబ్దుల్ మజీదు రాకొమరుడు 1868 లో పుట్టెను. ఇతనికి శత్రువ్రాత యొక్కదే. ఈతడుగూడ యుద్ధములో 1916 సంవత్సరమున నృతివొందెను. ఈతని చాత్రుడైన దురావహము. ఎవ్వరు పాపానికి ఈతని చాత్రుని సంబంధమున్నది.

వారసత్వము

మల్తా జనాభాలో షట్టి అబ్దుల్ వక్ మగవంశములో శత్రువును రాజ్యము జెందును. జనాభాలో షట్టివారు బానిసల సంఖ్యామైనవరే. స్వచ్ఛాత్రియత షట్టివారు నైకమ పరే సమాధి పాత్రులే గలవు కొన్ని కాలముల నుండి షట్టి మల్తాను ప్రభువుగా వివాహమున చేసికొనుటయు. జనాభాలో వారు బుద్ధిభాగ్యముగ కాని విశ్రాంతిచేసికొని జేయుచున్న ముఖ్యముగ సామ్రాజ్యమున కాంతి భాగమునందే వచ్చెదరు. చాలమంది సిర్యాసియ నుండి వచ్చెదరు. వీరిలో కొందరి ప్రభువుగా భార్యలుగ మల్తాను నిలమింపెను. మల్తాను కొడుకుపుట్టిన తరువాత భార్యలని పేరు ఇచ్చెదరును.

(ప్రేమ్మచక్ర)

తురుష్కులకై నవలను వధించుట

అమెరికనుల కోపము

మతాధికారుల ఆధిక్షేపము

సమీప ప్రావ్యదేశవర్తకములందు (పెసిఫిక్) హార్మింగుగారు తక్షణము తోక్తము కలగ జేసికొనవలయునని ఊహించుకొనె గోరుచున్నారని (ప్రియూక్) ప్రతిక తెలియ జేయుచున్నది. అనగరమగువో (గేటుబ్రెటన్) గారిని యుద్ధముజేవరే వహించున్నాడు. మతాధికారుల ఆక్షేపము పోపుగానున్నది. తురుష్కులు, బ్రిటిషువారు సమరము ప్రారంభించి చేరి అమెరికావారిని జేరువంద జేయుట సాధ్యమనుచున్నాడు. దానిట్టి దార్డి నెల్సు జలసంధి అందరను ప్రజలే ముందుకు అమెరికానుగూడ తోడ్పడెదరని ప్రతికానితెలుసుట ఊహించుచున్నాడు.

గ్రీకు విప్లవము

రాజకీయవేత్తల ప్రవాసము

క్రొత్తమంత్రివర్గము

పోలిషుగారు విదేశాంగమంత్రి పదవిని నిరాకరించిరి. క్రొత్త మంత్రివర్గము ఏర్పడునట్లు జెందగాదనిరి. దయోమిడిను గారు ఆర్థిక మంత్రి పదవిని నిరాకరించిరి. ఇంతిప్పుడులేన పూర్వపు గ్రీకు మంత్రులు తమకొక్కమీద ప్రాధాన్యమునుగనుట ఒక దీర్ఘమునకు కష్టపంపుమువారిచే జంపబడిరి. డ్రాఫ్ట్, కాన్సియెంట్ ప్రాతిములయందు చిముగ్గును గూర్చి సమపాటుములను బొందుటకు అంగారాకు ప్రతినిధిని రామల్ డెర్విషెల్ ప్రాద్యు అయిల్ కంపెనీవారు బంతులు కంగీకరించిరి.

ప్రైయిట్సును బ్రిటిషువారు

బంధించుట

రిషియన్ సోవియటులు ఆక్షేపించుట
అండక్, అక్టోబరు 8:— మొకటితేదీ బ్రిటిషు విదేశాంగ కార్యదర్శకులమునకు సోవియటు గవీరులు ఇంగ్లండ్ ఆక్షేపణ లేఖ నంపిరి. బ్రిటిషు సాకాదరము దార్డి నెల్సును బంధించుటకు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నాడు. దార్డి నెల్సు నుందా భోగలు పోవలదని బ్రిటిషు సర్వశేవాధిపతి టిప్పి క థ దు పోయిన వాటిపై కార్యకరెని నేనాధిపతి ఉత్తరపు జేతన ఇది నేర మారోపించుచున్నాడు. ఇటులు దార్డి నెల్సును బ్రిటిషు సాకాదరము బంధించుటకు రషియా ఆర్థిక పురస్కారమును అటంక మగుచున్న దనుచున్నాడు. కర్తవ్యకలన్నిటికని రాకపోకలకు ప్రైయిట్సు ప్రజలే ముందరయినవి రషియా ప్రభుత్వమువారికి. దీనివలన ఆర్థికత సాకాదరము రాకండుటకు వీలగును. దార్డి నెల్సువారినిగూర్చి మిలమందలి త్రోవలో అడ్డుతునీసికేయవలెనని రషియా ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధము జేయుచున్నాడు.

సోవియటులు - బ్రిటెటు దండయాత్ర
కర్తవ్య ఆసియాలో తరచులువలసి ఎక్కువ అగుటకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటెటుకు దండయాత్ర జేయుటకు సంసిద్ధులనుచున్నాని డెయిలీ పోస్టు పత్రిక తెలుపుచున్నది. బ్రిటిషు భూగోళపరిశోధనము ప్రాతికార్యత కలిగియున్నది సోవియటుల తరువాతను తెలియజేయుచున్నాడు. స్థానును గుర్తించి కల్పించునైకాధికారులను పూర్వోక్తదర్శన వ్యాపక కళాశాలయందు పట్టభద్రులైనవారు ఇందులో జేరుమంటుంటే కొంత సందేహమునకు కారణ మగుచున్నది. కానోలావుగారు ఈ దండయాత్రకు నాయకులు. వీరిని సైనికులు కావటము కాల్యముగోవుచున్నాడు.

ఉర్దూప్రకాశిక బడంబడిక
అక్టోబరు 2 - రష్యా తురుష్కు సంబంధములకు గూర్చి చేసికొన్న ఉర్దూప్రకాశిక బడంబడికను ర్భగవరువు ఫలితమును కనిపెట్టుటకు సోవియటు రషియా ప్రతినిధులతో కొందరగ జేరుమరాదుబాటును ప్రారంభించుచున్నాడు.
బడంబడిక అంగీకరింపబడినట్టి కొ, రషియా, రిక్కి దేశములలో సర్వద్యాయము ఏర్పడి యున్నది చెందును.

గురక పాగు సంక్షోభము

3 వ తేదీవరకు 847 మందిని అరెస్టు చేయుట
2 వ తేదీ 81 మందిని అరెస్టు చేయుట

(స్వకీయ విలేఖరి)
అక్టోబరు 8 వ తేదీ ఆంధ్రవరకు
తేదీవరకు 897 మంది ఆకాలిలను అరెస్టుజేసిరి.
2 వ తేదీని అరెస్టులు
రెండవతేదీని ఆకాలి మిల్కాసింగుగారు గురక పాగులో 9 వ గురువు గురుద్వారము ఆరంభలో నిలవబడియుండిరి. ఆ పుడు 4 గురు ఆకాలిలు గురుద్వారము నుండి తోటకు బయలుదేరిరి. వాకిన క్షేత్రంబి మిల్కాసింగుగారు బిగ్గగా కోదో చెప్పిరి. అందుకు చేరువకు నిలచియున్న బెట్టిగాయ వెంటనే మిల్కాసింగుగారిని పీడించి బెట్టిగాయ లెన్న అరెస్టు చేయవలసి నిర్ణయించి మిల్కాసింగుగారు కొన్ని ఏర్పాటులను జేరిరి తేసి యానుకు కమ్యూనిటీలోనే బెట్టిగాయ నైరంపకాలక తీరకంపతాదూర శుభద్వారము ఆరంభలోనే వెల్లి మిల్కాసింగుగారి మొదటికొంత ఆకాళువేసి తీసికొనిపోయిరి. మిల్కాసింగుగా కపుడే 5 వలములను వీరి కమ్యూ కాగగా గనుపాపెక్కిరి బెట్టిగాయ ఆ పుడుములను గూడ తీసికొనిరి. రెండవతేదీని 81 మందిని అరెస్టుజేసిరి.
కాంగ్రెసు సంఘమువారి విచారణ

స్వకీయవిలేఖరి
ఈవిచారణ సంఘమువారు నేడు (4 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సమావేశమై. నెనుకు ప్రగా రింపెను గా లేదు. ప్రోక్యుగారు జబ్బుగా నున్నాడుగాన ప్రాతిపదికలం గారు, అధియంకరు, టాకీగార్లుకూడమే హాజిరి. పులికాపురి నిధులను విచారణకు రానిదనుచున్నా ఆనప్రక్క 5 గురు కర్తవ్యమును విధిసమీక్షకు నిర్ధారణ చేయదగు నని నిర్ణయించెదరి.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల:— ఈ కళాశాల నిధికి తిరునల్వేలి కాల్యాణ బోధన గారు 50 రూపాయల ంరాశ మిచ్చుటకు తీర్మానించినది కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులుగారు దాక్షుల శిష్యులగుట కలెఖుచున్నారు.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:— నెలవెంట 80 వ తేదీతో అంతముందిన వారమున వెయ్యింటికి 87 వంతున మరణము బుండెను. 15 గురికి మహావికము పోకను. 9 మంది మతజీవిరి. ఇన్ఫుజంబాకల్ల ఒకరు ఇతరజ్వరములవల్ల 49 మంది మరణించిరి.

మహాత్మాగాంధీ ఉచిత నేతపాఠశాల:— ఈ పాఠశాల ప్రధాన కార్యాలయము ఇంజంపునకిది 48 వ నెంబరు గృహమునందున్నది. వీరు కాలపిడిలో 53 వ నెంబరు గృహమున బ్రాబించిని స్థాపించియున్నాడు. కనుకట, గడ్డలుబట్టుట, తోలుసంయులు చేయుట ఇతరగృహపరిశ్రమలు ఇతలు ఉచితముగ నేర్పబడును. సీమాగ్రము ఇంజంపునకిదిగానే నేర్పబడును.

దేశీయవైద్యసప్రమాలు విచారణసంఘము:— ఈసంఘమువారు నెలవెంట 25 వ తేదీ మొత్తము 80 వ తేదీ వరకు కాలపిడిలో వరమున సమావేశమై దాదాపు 40 మంది వైద్యులను సాక్షులుగా విచారించిరి. దేశీయవైద్యులుకూడ, కాత్తరధితుల ననుసరించి చికిత్సచేయుచున్నారనియు, కాత్తరము న దురింటను, దేశీయవైద్యపాఠశాలలు వైద్యకాలము స్థాపింపవలయుననియు ఇంగ్లీషుయందులకన్న ఈయందుల వెల తక్కువయినయు, లాభము అధికమనియు వైద్యులను రిజిస్టరు చేయుట అవసరమనియు సాక్షులు తీవ్రపటిప్రాయములను జెరిపిరి.

డాక్టరు అనిబెసంటు:— డాక్టరు బెసంటుగారు 76.6 జన్మదినోత్సవము సందర్భమున, బాతీయస్వరాజ్యముపై పక్షమున మదగాను గోఖలే మందరయందను 2.50 రేపి సాయంకాలము రింటుల కొకసభజరిగెను. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రాసనాధిపత్యమునిపించిరి. సంఘసభ్యులను అడయారువారను కొందరు మిగిలును సభకుకచ్చిరి. బి.బి.ఎల్. ఏ గోవిందకాపురయ్యగారు ఎ. ఎస్. మాధవకాపుగారు అలాడి మహాదేవ కాత్రిగారు డాక్టరు బెసంటుగారు గుణగుణములను ప్రశంసించిరి డాక్టరు బెసంటు అందరను స్వరాజ్యముకై ఆమె కలెఖు కృషి జండు తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

టపాకాయలు చేయుట:—రైతుకులేయ గా జామియాను, అబ్దుల హదర, అబ్దుల అలీజాగార్లు టపాకాయలుచేసిని చేసుకేటడెను వీరు టంకకాల పిడి 150 వెంటు పామునందు టపాకాయలు 20 తర ప్రేరెడు కస్తువులను చేయుచుండిరి. ఏపిటు 12 వతేదీ కాత్రి తరుక్కువులు చేలుటచే. ఇల్లుకూడ జూలిపోయెను. ఈమవులను నిందితులు మరెవరవురు ఈవాకాయలను చేయుచుండిరి. ప్రేలుముట చే యెవరకు గాతాయలు తీసిరి వైద్యకాలమునందు మరణించిరి.

ఈమువ్వరై సామవడి కెనుకు రెండవ రాజధాని బూరజేట్టిగారు విచారించి బి.గి. కి.గి. కెనుకు సామవడి 150 తేడి మారుదూర్వమును జరమా బంధించెను.

మద్రాసుకార్వ రేమను ఎన్వి:— ఈ ఒక ఆక్షేపణ

కీలంపాడు డివిజను మునిసిపలు ఎన్వి కలె నెలవెంట 26 వ తేదీన అరిగెను. యస్. వి. రామస్వామి మిలలిగారు టి. వామనాయకుగారు అధ్యక్షులుగ నుండి మొదలియారు 82కి సమ్యకులు. వామనాయగారు 86 వ సంవత్సరము బొంది యుండిరి. వోట్లు కాలివారు కొందరు వోట్లు విచ్చిరియు కావున యా ఎన్వి కలె రద్దుచేయవలయునని ఆడివిజను వోట్లు కలిపిరి. వోట్లులో కేసు వాఖులు చేసియున్నాడు. ఈవెల 16 వతేదీన కేసు విచారణ జరుగెను.

చెన్నపురిలో ఖద్దరు అమ్మకములు

ప్రేయతులు నాగేశ్వరరావు ప్రకాశంగార్లు
టింటికిపోయి అమ్ముట

ఈవెల 7.30 తేదీ కనివారమునాడు మైలాపూరు, మిర్యాపేట చేనాపేటలలోను 6 వ తేదీ అనవారమునాడు తిరుచిక్కోటి, చింతాడపేట, తిరువళ్ళూరు, పేటలలోను ప్రేయతు కాకి కాపుని నాగేశ్వరరావు ప్రేయతులను ప్రేయతులగుట టూరి ప్రకాశంగార్లుగారును యంగంజీకోటలో ఖద్దరు వోకరులు, తువార్లు, కోటు ఎర్ల కామలు మున్నగు ఖద్దరు బట్టలను విక్రయించెదరు.

మద్రాసు కార్పరేషను

సాధారణసమావేశము.

మద్రాసు కార్పరేషనుసభ సాధారణ సమావేశమునిన్న సాయంత్రము రిప్పనభవనములో జరిగెను. దాదాపు 50 మంది కార్పొరల్స్ వచ్చియుండిరి. శ్రీ పి. త్యాగరాజుగారికి గౌరవ కీర్తి పాఠమును సభాపరంధమున అధ్యక్షులు, ముందు ప్రకటించి బడినవిధమున కార్పరేషనుసభ ప్రత్యేక సమావేశము 1 వ తేదిని జరుగదనియు 14 వ తేదిని జరుగుననియు తెలిపిరి.

క్రొత్తమామ్రైలు.

వాల్ తొమ్మిదొండు నున్న నాటకాలను తీసివేచి అభ్యుదయ మార్కెట్టును నిర్మించవలయునని అభివృద్ధికాః స్థానిక సంఘమువారు సలహా ఇచ్చియుండిరి. ఇట్లు చేసిన కార్పరేషను వారికి లాభముకలుగునని స్థానిక సంఘమువారు అభిప్రాయపడిరి. ఈ సలహాను ఆమోదించును. నాటకాల యందుంచుచే ఆ ప్రదేశమునందలి ప్రజలకు నుభవకరముగ నున్నదియు. ఈ మామ్రై అడివిజనవారు అంగీకరించుట లేదనియు, బడ్జెట్ డివిజన్ మామ్రై టును కట్టవచ్చునని శివకాళియేదలిగారు చెప్పిరి.

అభ్యుదయ కూడ శివకాళియే మొదలిగారి వాదమును బలపరచుచు మామ్రై నాటకాల రెండును నడచుట అనవలసియు బడ్జెట్ డివిజన్ మామ్రై టును నిర్మించుట తీవ్రముని చెప్పిరి. మొదటియారుగారి కలహా ఆమోదింపబడినది.

యూనాని వైద్యశాల

తిరుచిక్కోటిలో జామియన్ లుగారి ఉచితయునాని వైద్యశాలను సంస్కరించునకు రెండువేలరూపాయలు గ్రాంటు ఇయ్యవలయునని అంజుమాను మహ్మద్ అక్బరుగారి హిందీ సంఘపు ఆ ధ్యక్షులు లు కా పై రే వ న న వారికి దుఃఖాన్తు పుడిరి. రా బో వు రం వ త్ని ర వు ట్టె టులో 400 రూపాయల గ్రాంటు చేర్చవచ్చునని స్థానిక సంఘమువారు సలహా ఇచ్చిరి. సంస్కరించునకు వైద్యరూపాయల గ్రాంటు ఇయ్యవచ్చునని కమిషనరు గారు సలహా ఇచ్చిరి.

వైద్యరూపాయల గ్రాంటు ఇయ్యవలయునని నారాయణ స్వామిగారి తీర్మానము పాటించిరి. బడ్జెటువర్తనమును మున యావినయమై ఆలోచించుట యుచితముని అధ్యక్షులు సలహా ఇచ్చిరి. ఇప్పుడే గ్రాంటు ఇచ్చుట అనవలసిని వాక్యము చేసినవారు చెప్పిరి ఈ ఆరు నెలలకు 500 రూపాయల గ్రాంటు ఇయ్యవలయుననియు, రాబోవు సంవత్సరపు గ్రాంటు నివచు మొదలై చర్చనమున తీర్మానించవచ్చునని శ్రీ పి. నరేశ్వరగారు చెప్పిరి. కడకు నరేశ్వరగారి సలహా ఆమోదింపబడినది.

ట్రాంప్ ఎక్సులెన్సు

నాటకాలపై రాయపురమునుండి చెన్నపురికి కచ్చువారి కాకర్నూరుపై టంకసాలపీఠముండి బేసిన ప్రెజ్డెంటును ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రసాదించిరి. టంకసాలపీఠమును తిరుచిక్కోటి యూను ప్రాంతము ను కేగారు చాల్మీగోడుల నందును ట్రాంప్ వైరెసుల నిర్మించుటకై ప్రభుత్వమువారు ఎలెక్ట్రిక్ ట్రాంప్ కంపెనీవారికి అధికార మియ్యవలయునని కార్పరేషను వారు కోరుతున్నారని ఒక తీర్మానమును ఆ కీర్వాణ వారు గుగా దుపపాదించిరి. ఎట్టిచర్చ లేకుండా తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

స్ట్రీలకు పార్కు.

స్ట్రీ. ఉషయోగార్థమై ప్రత్యేక పార్కులను నిర్మించు యుక్తమనియు, ఖాళీ పట్టణాల్లో ఇట్టి పార్కులను నిర్మించవలయుననియు, ప్రధమమున బొరక్కమై వాసమున (బుర్రా కాల నమోదమున) ఇట్టి పార్కు నొకటిని స్థాపించవలయునని ఆర్డర్ దాఖలుగా కోరి తీర్మానము పాటించిరి. కొంతమంది మిచ్చుట ఈ విషయమై కమిషనరుగారి సలహా ప్రకారము యుచితమని తీర్మానింపబడినది.

ఆంధ్ర జాతీయ సభ ఆపుదల చేయబడినది.

ఆంగ్ల శాస్త్ర సంఘము

కలకత్తా రి. ఆంగ్ల శాస్త్ర సంఘమువారు తిరుతునకు పోవుటకు దార్జిలింగు నెవ్రెంబరు 10వ తారీఖునాడు విడిచి బయలుదేరుట 25వ తేదీ వరకు పార్కీ పట్టణముందు సంఘమువారుండి వ రెండుకోటలను అప్పటి భీరేదారుడు వారి కాతిధ్య మొనరించి.

రంప విశూరి

చెన్నపురి దొరతనమువారి ప్రకటనము

చెన్నపురి 3-10-1922

“ఇద్దరు పోలీసు ఉద్యోగులను 28 మంది పోలీసులును గుడెంకొండలో విశూరిదారుల కొరకు వెనుకనుండగా నెవ్రెంబరు 24 వ తేదీని విశూరిదారు లదరిపాటున వారిపై ఒడి. ఉద్యోగులగు స్కాటుకపర్తి, వాయటగుగార్లును ఒక కనిస్టేబులు యాముగ్గునను వడసిరి. ఒక హెడ్ కనిస్టేబులును యింకొక కనిస్టేబులును గానములు తిగిలెను. మరెయ్యోక కనిస్టేబులు కనబడలేదు. 28 వ తేదీని విశూరిదారులు దామనకల్లి అను గ్రామమున దొంగిలించిరి తెలిసి పోలీసువారి గ్రామమునకు వెళ్లి అటనుండి కొండల కానుకొనియున్న పెరకపాలెముకు బయలుదేరిరి. ఆదారి యొక కడ్డవరకపుకొండ ఏటిగట్టుగా నుండెను. ఒక్కొక్కరుగా ఒకరి వెనుక నొకరు నడుచుకొని వచ్చెను. విశూరిదారులు దారికి ఉదరిభాగమున నున్న కొండలపైని అడవిలో పొంచియుండిరి. మొదట రెండు కనిస్టేబులు రాగా వారిని ముందుకు పోవచ్చిరి. తరువాత ఉద్యోగులును తక్కిన కనిస్టేబులును రాగా ఉద్యోగులపై తుపాకీలను కాల్చిరి. వాత శేషులు కొండదిగున పోగా నడుచు పోలీసులయిన నెవ్రెంబరు నారలు - ర్వి శేషిగారును పోలీసు అసిస్టెంటు నూపర్వెంటు కేసుగారును కొండకు కనిస్టేబులునుండి. ఉద్యోగుల మరణవార్త వాత శేషులవలన విని వారికి ముందు కొనితెచ్చుటకు కొండపై కేసుకు ఆర్మీ పేజిగారు ప్రయత్నింపగా అవలం నున్న విశూరిదారులు ముపాటలను కాల్చుటచే ఆర్మీ పేజిగారు ముందుకు వెళ్లేదు ఈ రెండు ప్రయత్నమున మరల నొక కనిస్టేబు వారుడయ్యెను. చనిపోయిన వారికి ముందు గాయములు తిగిలినవారిని పిచ్చుట గ్రామవాసులు తీసికొనివచ్చిరి.

స్కాటుకపర్తి గారికి మన్యప్రదేశ మంతయును బాగుగా తెలియును. ఆయన చాలనవర్తకు. వాయటగుగారు టెంపాకేరి పోలీసు అసిస్టెంటు నూపర్వెంటు. మలబారులో పనిచేయుటకు మొదట : యమింపబడి చాలమందిగా పనిచేసెను. జర్మనీ యుద్ధములో 1914 లో ఏడేనులోను 1916-1917 లలో యిండియా వాయువ్యసరిహద్దునందును 1919 లో ఆఫ్ఘనియాన్లను నందును పనిచేసెను. ఈయన ఉద్యోగు లిద్దరును హతు లగుటవలన గొప్పనష్టము కలిగినది. ఇదివరకు మన్యములోనున్న పోలీసులకు తోడుగా మలబారునుండి క్రొత్తగా చాలమంది పోలీసులను పంపుట కేర్పరుపబడినది. మలబారు అడవులలో పీరు మాపలాల తో యుద్ధము చేసేయున్నారగాన అడవులలో యుద్ధము చేయు సంగతి పీరికి బాగుగా తెలిసియున్నది. చెన్నపురిలో పోలీసు డిప్టీ కమిషనరుగా నున్న ఎ. జె. హామెలుగారికి కొండలయందలి ముహూయ పరిచయము బాగుగా నున్నందున వారిని సేనాధి పత్యమునకు నియమించితిమి.

విశూరిదారులయొక్క దేగు అల్లూరి నీతారామరాజును ఆతని ముఖ్యునవరుల నిద్దరిగుర్చి తెలిపినవారికిని వారిని పట్టి యిచ్చిన వారికిని బహుమానము లెయ్యవలసిన ప్రకటించబడిన మన్యములో ముతాదారు లిట్టి తొందరల కలిగినపుడు పోలీసు లకు సహాయము చేయకలె నను వడకు కలదుగాన అట్లు సహాయము చేయకలెనని ముతాదారులను నిర్బంధించుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి.”

ఆర్. పి. గ్రహం
ప్రధాన కార్యదర్శి.

లాలా కన్హి నాథుగారిని విడుదల చేయుట

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

పంజాబులో జలందరు ప్రదేశాలలో నున్న లాలా కన్హి నాథ్ డి. పి. ఎల్. ఎల్. డి. గారికి చాలజబ్బుగా నున్నదిని బొరక్కమై రైతాదాను హెన్సరాజుగారు వ్రాసిన లేఖ బ్రిట్యాను ప్రతికలో నెవ్రెంబరు 28 వ తేదీని ప్రకటించబడినది. ఆతరువాత పూర్వమే నాథుగారికి జబ్బుగా నున్న సంగతి జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు తెలిసినందున చెరనాలకు పోయి నాథుగారిని చూచి ఆయనకు వదలివేయుటకు మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరు విచ్చెను. నెవ్రెంబరు 24 వ తేదీని కన్హి నాథుగారిని వదలివేసినది కంజాబు దొంగిలించువారు ప్రకటించిరి.

విజ్ఞప్తి

ది|| బ|| రఘుపతి వేంకటరత్నము నాంధ్రోత్సవ రికి

ఆర్యా, నమస్కారములు. తమవజ్జిపూర్తి శిక్షింపసందర్భమున తమకు కానుకగ నొసగబడిన గొప్ప మొత్తమును ప్రజాహితీతనవార్థము నిర్మించినది మన తా మిచ్చిన ప్రత్యుత్తరసందర్భమున జూచి సంతోషించిన దానను.

ఇదియుం గాక తమరు దేవదాసీల నందరింప గంకణము దాల్చుటలు భగ్యసాధనియందు గాంచితిని. తదనకులముగ నేను ఆజాతికి సంబంధించినదాన నగుటచే ఆకలమువారు పదు ఆఱుపాట్లను భరింప నాల క న్యూనతకు నోర్వబాలక సంఘము నావరించిన వైచ్యమును బాగ్దోలి అందరితోపాటు సమాప్తప్రతిభి కలగజేసి హిందూ శత్రువు వారించియున్న ఈ కళంకమును బాపుటకై చున్నపుడును హిందూబాలికా సంస్కరణాలమును స్థాపించిన దానను. ఈ ఆశ్రమమున వేశ్యాజనితలకు పిల్లలేగాక పాట్లకూటికై పిల్లలను వేశ్యకులము వారికి నమ్మజూపుచున్నవారు గూడ తమ పిల్లలను ఈ ఆశ్రమముకు బంధవచ్చుననియు వారికి చేతపనులు యితర విద్యను నేర్పి యుక్తవయసు వచ్చిన పిదప తగినవరుల నరసి పరిణయ మొనర్చుటకు గూడ పూనుకొంటి. ఆ సంగతులను ఇదివరలో దైని కాంధ్ర అంగ్ల పత్రికల నందు ప్రకటించిన దానను. అదియు మీరు జూచియే యుండవచ్చును.

నేనుగూడ నా యుద్ధమవ్యాపకముకై ప్రత్యేకముగా మా సంఘమునకు హిందూ యువతి యను పక్షపత్రికను స్థాపించితిని.

ఏ యుద్ధమునకు కైవ భనములేనిదే సాగదను సంగతి తమకు తెలియనివిషయము గాదు.

ప్రస్తుతము ఆశ్రమమున ఇద్దరు చేరిరి. వీరిని పోషించుటకును, ఆశ్రమము ఆధ్వేని డబ్బు గావలసియున్నది. ఇంకవరకు ప్రజలచిరాకములచే బోషించుమంటిని. ఆయ్యది చాటుటలేదు. ఈలోపుగ 18 ఏండ్లు వయసు గల్గి: ట్టియు నూకలు నైసలు తిరగతి జరుపుచున్న నా నెద్దకొమార్తె మూడు నెలలనుండి వ్యాధిగ్రస్తరాల్చె. చనిపోయి 18 రోజులైనది, నన్ను దుఃఖసాగరమున ముంచితి. ఇంత కష్టములో నున్నను తల బెట్టిన కాయమును నెరవేర్చుటకు ఆ లోకకళ్యాణనియంకు భారము నేనే మరల ఉద్యమవ్యాపకముకై సంచారము చేయుచున్న దానను కాన సంఘాభిమానులు అందఱను నాకు యథాశక్తి ఆర్థికసహాయము జేయ ప్రార్థితులు.

ముఖ్యముగ తమరుగూడ ఈయుద్ధమమున పనిజేయ సమకట్టిరి గాన కొంతసొమ్మును ఈ ఆశ్రమమునకు అంధ్రపత్రికా సంపాదకులు శ్రీయుక్త కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి పంప ప్రార్థితులు.

వైసజెప్పిన కారణాలతరులచే మా హిందూ యువతిని ప్రకటించుటకు వీలులేకపోయెను. ఈ నెలఘరు లోపుగ టించుటకు ప్రయత్నించెదను. ఈ సదుద్ద్యమమునకు ముఖ్యమైన మిగుల సహాయముచేయుటయే గాక రాజుల, సంఘాసాధికారుల సాయమునుగూడ కలుగజేయ ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్న దానను.

ఇట్లు భవనిర్విభేదమురాలా.
యామినీపూర్ణ తేలకమ్మ

హిందూబాలికా సంస్కరణాలయము, ఆలంగాభివల్లి.
పిథి నె-1/10, తిరుగల్లి కేసి-చెన్నపురి.

పంజాబు రాష్ట్రీయసభ

ఆజ్ఞోల్లంఘనతీర్మానము నామోదించుట
పంజాబు రాష్ట్రీయసభ నైలాకోటలో జరిగినపుడు సభ ముగియనున్న సమయమున పండిత మదనమోహన మాలవ్యా నాకిం అబ్దులఖానుగారు వెల్లిపోయిన పిమ్మట ఆజ్ఞోల్లంఘన తీర్మాన ముమోదించబడినది. “ఈ రీతిగా నానభలో హెచ్చుమంది ఆజ్ఞోల్లంఘనతీర్మానము నామోదించుట అనాలోచితమై యున్నది. అందుల కిది యుక్తసమయము కాదు. ఢిల్లీ బార్డోరీ తీర్మానముల ప్రకారము చూచినను దేశమొందు నిట్లాట విధానము పూర్తిగా నెరవేరకుండ ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభింపగూడదు. నిర్మాణవిధానమునందలి ముఖ్యమగు ఖద్దరు భారమే దేశమునం దంతటను పూర్తిగా వ్యాపింపలేదు. అట్టివో అసహాయోద్యమసేదాంతమును పట్టునలతో జరుపువారైన ఆజ్ఞోల్లంఘనము నెట్లు ప్రారంభింపనగునో మేము గ్రహింపకాలకున్నామని” బ్రిట్యానుపత్రిక వ్రాసినది.

సరస్వతి వాచక పుస్తకములు

భారత్ రాష్ట్రవేదరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

(255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడి 1921 సం! జూన్ 22 తేది గతములో ప్రచురింపబడినది. తెలుగు మేము మామిత్రుల సలహాపై శ్రీ జైరత్నరావు వారి Proceedings R. C. No. 1227/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను నిందించి పాఠములు ప్రాథమిక పాఠశాలలలో తీర్చి ప్రచురించబడినవి. అప్పటినుండియు మా విద్య వాచకములు పర్యవసాదరణమును బడసి, దివ్యాధి వృద్ధి నొందుచుండ మా మిత్రు లీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడినది గానియు ఇంకా కొన్ని పాఠములు చూపుగా ముద్దమయి శ్రీ జైరత్నరావుకి తెలియవరచి మా పుస్తకములలో తనివాలి నిండాకోరి యిమ చేయుచు, చాలమంది విద్యార్థివారులకు తెలియజేసిరి.

గుర్తిగ్రహణపాఠములైన శ్రీ జైరత్నరావు వారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామాకు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కాదులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిందారో పణముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతివాచకములపై కినుక బూనక అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్నిపుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయిది. కావున తగురీతిని మాకు ప్రోత్సాహమునంగ గలందులకు కోరుచున్నాము.

సరస్వతి గణితబోధిని: — అనేక నూతన విషయములతో, శ్రాద్ధ పాఠము తేలు తెలుపుచు చాలా భాగ్యవృద్ధి, కయింప జేయు ననేక యంత్ర లెఖలు, నోటిలెఖలు, మందిలెఖలు చేర్చి ప్రచురించబడినది 0-2-0

“మొదటికరగతి 0-8-0, రెండవకరగతి 0-8-0, మూడవకరగతి 0-4-0, నాలుగవకరగతి 0-5-0, ఐదవకరగతి 0-6-0, ఆరవకరగతి 0-1-0, 7, 8 అచ్చులలో నున్నది

అద్దపల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు.

పుస్తకములు నలయునాము: — గోదావరి బుక్కు డిపో, రామంజిడి (వాసింజి) బయటగలదు.

N. B. మానవ్య ఎలిమెంటరీవిద్యార్థులకు వుపయోగించు అన్ని రకముల స్కూలుపుస్తకములు ప్రేమసరసామామణ, కామి, ముఖ, నవలలు వగైరా అన్నియు కొరకును.

అర్పణచేయును,

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జల్లాబోధువారి బహుమానము పొందుచున్నది.

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(31) బోకకాటు సంహారిణి: — ఎంతకాలమునుండియున్న శీతలరోగమునైనను గారములోజ్వాలలో గుణము కనబరచి శాస్త్రమంటిబు, నీరు పారించుటయేగాక పగిలిన పాదములు సహజ స్వచ్ఛందై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 శో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిమర్తేధ కంఠీరవము. చిట్టభీరంగి, జగ్గిక, బగ్గెలోనగు సుమాయిలున్ను, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, జ్వాలవ్యాధి, పొండుపు, సవామేనాములు, మేనాములు, మేనాత్రణములు, శుక్లవర్ణము ముదలు అన్ని వ్యాధులను వారములోజ్వాలలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, శీర్ష్యవంజన కలిగించును. ఇచ్చావత్త్యం.

వెల 80. రు 8-0-0, 15 శో. రు 8-4-0.

(50) సర్వవిధ క్షకరోగసంహారిణివ్యాధులు, శీర్షింజనవత్స, తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు క్షగ్నైనను, మూత్రము వ్యర్థముగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు లగ్ని రక్తవృద్ధి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చావత్త్యం.

వెల 80. రు 8-0-0, 15 శో. రు 8-4-0.

(48) మహావ్రణహారిరసము (అను ఆస్తాదశ వస్తుభోగసంహారిణి) వెల 80. 5-0-0, 15 శో. 2-12-0. సవామేనాములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్లు, చేతిచేర్లు, పెదవులు, ముక్కు, కన్నెరాలు లాదై ఎర్రబొడి నదా శివ్యంబుగా నుండుట, మేనామీరు, అంతర్వ్రణములు కన్నెరాలుకు పరమావధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము వెల 80. రు 8-0-0, 15 శో. రు 4-0-0 కఫములు, వ్యాసకాములు, వగ్గు, కగర్లు, తిట్టునము, మొగి వేమ్యవ్యాధులకు ప్రహృష్టము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. నోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్ట.

కె. వి. ఆచారి,

K. V. Achari

ఆయుర్వేద యూవాని డాక్టరు.

Ayurveda unani Doctor.

వైద్యులలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధ ఔషధముల నెల కొనలేదు?

1. బోకామునకు కన్నెరవ్యాధులకు గుణములు శాశ్వత కావడకే వచ్చు లోనలకు అతిత్వీకరముగా మున్ను **కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా**

బోకామునకు కన్నెరవ్యాధులకు గుణములు శాశ్వత కావడకే వచ్చు లోనలకు అతిత్వీకరముగా మున్ను **కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా**

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

కె. వి. ఆచారి కలిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బొట్టుబొట్టు రంగూను, బర్యా

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకము (కుండలి) యొక్క చక్కగాని (2) తుల్యతేది, జనన కాల ఘడియలుగాని (3) జాతకుని యొక్క జన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు కయస్సు, మాత ఉత్తరము వ్రాయునకు వలెగాని, ఈమూటిలో నేదియో యొకటి మాత్రం పంపియ్యవలెను. జాతకుని యొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంతర్గతము, పనిసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, పంతులము, కష్టత, పాపము, ఉద్యోగము, భవనము మొదలగు 28 వలెలు కా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపవలెను. ఈ వ్రాసినంతయు 20 రోజులు ముందుగా జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి, జన్మభోజి క్రమికంక పలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశలములు 12 భాగా

జాతకము. కాస్త్రముగా తయారుచేసి పంపవలెను. పూర్వా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూర్వాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అద్యాత్మ ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అభివృద్ధి తయారుచేసి తక్కిన రూపాయలకు వి. పి. గా పంపవలెను.

సంవత్సర ఫలము

మొత్తముమీద 1 సం. కాల కరకు ముందు జన్మభోజి ఫలములు వ్రాయించు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివర ముగా వ్రాయటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జ్యోతిషము గాని జన్మనామము గాని మాత్రం పంపి వలెను.

జాతకమార్తాండము

రెండవభాగము. ఇది 300 వేజీలు

ఇందు లగ్న స్థూలము, గ్రహస్థూలము, భాగస్థూలము, వర్షాల ములు, పాదేశవర్ష, అష్టకవర్ష, తాత్పర్యసూచియుగా ముఖ్యము 1000 పరిమాణ శ్లోకములతోను, విశేషములతోను వ్యాధికి భాగ్యములు మహాదశ అంతర్దశ ఫలములను, ఇంకను అనేక గంగాలతో మిక్కిలి సులభతేలిని అభ్యుదయముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని గంగాలు పూర్తిగా తెలియను.

ఈ గ్రంథము నచ్చునయెడల తిరిగి సామ్యు వాచను చేయుదుము ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు దరఖాస్తులు చేసినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపవలెను. దీనివలె పోస్టుఖర్చులు గాక రు 2-0-0 లు అలగ్యమైచో ప్రజలు దొరకవు.

(3512) ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము శ్రీ: గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

పట్టుపంచలు! పట్టుపంచలు!! పట్టుపంచలు!!!

ఈ పట్టు పంచలు బంగారాదేశమును తయారగునవియనిన్ని, నిత్యపూజార్హమైనవనిన్ని శుభమైన దేశీయ పరిశ్రమ సంబంధమైనవనిన్ని అందరు యెరుగుదురు.

14 మూరలు	X 44"	వెడల్పు అంచులతో	రు 16-0-0	మొదలు	18-0-0 వరకు
12 మూరలు	X 44"	వెడల్పు అంచులతో	రు 14-0-0	మొదలు	16-0-0 వరకు
10 మూరలు	X 44"	వెడల్పు అంచులతో	రు 12-0-0	మొదలు	14-0-0 వరకు
9 మూరలు	X 9"	వెడల్పు అంచులతో	రు 12-0-0	మొదలు	13-0-0 వరకు
8 మూరలు	X 49"	వెడల్పు అంచులతో	రు 10-0-0	మొదలు	11-8-0 వరకు
7 మూరలు	X 49"	వెడల్పు అంచులతో	రు 7-8-0	మొదలు	8-0-0 వరకు
44 X 44"	చాకములు		రు 2-8-0	మొదలు	2-12-0 వరకు
6 X 44"	"		రు 5-8-0	మొదలు	6-8-0 వరకు
5 X 44"	"		రు 5-8-0	మొదలు	8-0-0 వరకు

ఇంకను అనేక మాదిరిలు పట్టుపంచలు చాకలో కలవు.

కాని కొంచెము జబ్బరికముగ నుండును. ధరలు కొంచె మించుమించుగ నుండునే కాని వై చూపబడినట్టి నికరముగ యుండవలెను. తపాలావ్యయములు కొనువానే భరింపవలెను.

యస్. రామయ్యరు, తపాలవెట్టె 238, కలకత్తా.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1-3)

కలరా ఔషధములు

మాకలరామందులు అనేక మునిసిపాలిటీవారిచే పొగడబడియున్నవి: 3

ఈ రాజధానిలో ఈ కలరావ్యాధికై యుగయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకలరామందులు శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమైనవి: 1045-3

మామందులు కలరాకు కలరా లేదనియే ముగియవచ్చును. మేము అనేక వేలకలకు ఇచ్చిచూచి వీనిమహిమను తెలి జిరిగి యున్నామనుట అతిశయోక్తిగా నెంచకూడదు. వసివిడ్డలు మొదలు వృద్ధులరకు అందఱకును, గర్భిణి స్త్రీలకు నూడ వీనిమహిమయోగింపవచ్చును. ఇతరమందులవలె వీని మూత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్గుణములకు చోటివ్వవు.

కర్పూరాద్యరిష్టము 6 బెన్సుల సీసా యు 0-12-0 } కలసి ఒకసెట్టు రు 1-2-0
 విషాచి సంజీవని మూత్రము 12 } 0-6-0

శుభిలిసము. పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారప్ప వీధి మద్రాసు.

POLINES

CONOMIX

18 సంవత్సరముల నుండి చాలావసాది జేసినది.

జీవధము గ నేరయ మొదలగు అన్నివిధముల ములకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది ముప్పవసాది ములకు తనమాత్రములచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మూతాదు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒకసీసామందు తెప్పించుకొని నేవించినపిదప రోగులకి అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి గు 3-1-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 9-12-0 మాత్రమే.

[3458] ఈ ట్రెయిములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడి యు వికేతము

D. Polines & Co.
 Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
 Calcutta.

లొదమైన మధుర చుక్క- చీర 1-కి ధర రు 5 లు

16 మూరలు ధర అతిసరము చూచుటకు మిక్కిలి ఖచ్చితముగా నుండును. చాల కాలము కరకు వాడుటకు తగినది.

పాల్మ సరిగవీర వెల	1-కి రు 7-8
సావిత్రి	7-4
తెల్లమిడికాయల	5-8
మధురకం ఎత్తగడ్డంగుల	6-4
పుదుచ్చేరి	రు 6-0
కటంతల	8-0
రోజాకలక్ సరిగ	8-0

రు 20 లకు వైస అద్దరు పంపునప్పుడు అద్యాత్మ పంపవలెను! ఎన్. సి. అందుకంపెని, 320, తంబుకెట్టి వీధి, మదరారు.

ERASMIC

ఎ రాస్మికు కానన్ బాల్సు సబ్బు

వీచో ఒక సబ్బునువాడి, సంవత్సరానికి, 1000 మార్లు, ఇంక ఎక్కువ పర్యాయములో మీరు మీ దేహసౌందర్యమును గుచ్చేయుచుండును, లేదా పాడుచేయుచుండును.

ఎ రాస్మికు కానన్ బాల్సు సబ్బు చర్మమునకు నుంచి ఆహారము. చర్మమునది విషములను శుభ్రపఱచి, ఎక్స్‌డెండ్లై నా చర్మము ఎక్కువకాలానితో ప్రకాశించునట్లు చేయుగలదు. చర్మము మంటకేకుండ, చల్లగా నుండును. (ఎఫ్)

ఈ మాదిరి సబ్బులను జూచి మోసపోకును! అన్నిచోట్ల విక్రయించబడుచున్నది.

పుటల

180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొందుట న్యాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విధి ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇకముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మేమే భరించి పంపెదము, వెంటనే వ్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్ర నిగ్రహ జీవధాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు